Papa recomenda meditação

O Papa Paulo VI convidou dia 12, p.p., o mundo à meditação. Em sua mensagem pelo início da quaresma, sua santidade, afirma que apesar de os homens terem todos os instrumentos para a paz e a solidariedade humana, eles ainda não se entendem. Continua a miséria, a fome. As guerras estão aí, espoucam aqui e ali.

— Parece quase poderem interpretar-se como se os esforços da caridade cristã e da justiça humana estivessem destinados a ficar sempre baldados, enfatiza o sumo pontífice. A íntegra, é do seguinte teor a mensagem de Paulo VI:

"Carissimos filhos e filhas: "Pobres sempre os tereis convosco" (JO. 12, 8). Estas palavras de Cristo aos apóstolos encerram um profundo significado. Parece quase poderem interpretar-se como se os esforços da caridade cristã e da justiça humana estivessem destinados a ficar sempre baldados. É um relance Global sobre o panorama dos nossos tempos, não parecerá confirmar isso mesmo? Apesar de se nos afigurar que dispomos de todos os meios de combater a pobreza, continuamos a ouvir notícias de guerras, de carestias e desolações. Mas, para um cristão, o fato de tais situações se repetirem continuamente não significa que elas sejam inelutáveis. Antes pelo contrário, o cristão entende as palavras de Cristo no sentido de que nenhum dos seus seguidores pode ignorar o fato de que o próprio Jesus se identificou com os pobres. Até o fim dos tempos, os pobres estarão "com" Jesus. Eles são os seus parceiros, os seus companheiros, seus irmãos e irmãs. O cristão, precisamente por ser cristão, deve colocar-se ao lado dos desprovidos. Deve por o melhor do seu empenho em assisti-los nas suas necessidades mais urgentes. Não pode fugir de comprometer-se para os ajudar pelos meios ao seu alcance, para a edificação de um mundo melhor, de um mundo mais justo.

A quaresma é um tempo muito propício para este exercício da abenegação, porque recorda aos cristãos quem eles são. Põe-nos de sobreaviso contra o sentir-se satisfeito em levar uma existência cômoda e contra a tentação de viver na opulência. Neste ano Santo, que é dedicado à reconciliação, todos e cada um hão de sentir-se interpelados por aquilo que a mesma reconciliação implica: dar e compartir no seio da família humana. Efetivamente, se cada um procurar que os seus irmãos e irmãs possam entrar, ter parte na própria vida, compartilhar com eles os próprios bens, e não apenas as sobras, terá superado os múltiplos obstáculos que se opõem à reconciliação e chegará, através do desapego, à renovação.

Este ano de jubileu exige de nós um testemunho de total solidariedade com aqueles com os quais Cristo, de modo particular, quis identificar-se. Isso constituirá uma das provas mais significativas que podemos dar aos nossos irmãos e irmãs para demonstrar que este ano é "Santo" para todos os homens.

Sim: É isto precisamente o que vos pedimos hoje, ao iniciar-se a quaresma — uma solidariedade autêntica, uma solidariedade concreta, com os pobres de Cristo — e pedimo-lo em nome do Senhor Jesus. E com profundo afeto para com cada um de vós, filhos e filhas do mundo inteiro, abençoamo-vos a todos em nome do Pai e do Filho e do Espírito Santo. Amem".

Brasil na era do urânio

Se as análises de laboratório da Nuclebrás comprovarem a presença de urânio nas anomalias radioativas detectadas no solo de Surucucu, em Roraima, o Brasil pasará a possuir a maior jazida conhecida no mundo desse mineral radioativo. Entretanto, se for identificado um outro tipo de minério — tório, por exemplo — o País estará fazendo um gasto extraordinário, sem qualquer lucro. A possibilidade de as análises identificarem um radioativo que não o urânio, porém, é considerada mínima pelos técnicos, que, mesmo mantendo grandes reservas, não conseguem esconder o otimismo em relação à região. Mas só quando o geólogo Sumio Hassano, enviado pela Nuclebrás a Surucucu, entregar seu relatório confidencial, o governo começará a conhecer os primeiros resultados concretos das pesquisas, que custam aproximadamente 150 mil cruzeiros por dia.

NA SELVA, PISTAS CAMUFLADAS

Campos de pouso camuflados, cobertos de grama artificial e localizados em plena selva, e grandes clareiras abertas mas abandonadas constituem a principal preocupação dos técnicos do Radam e oficiais da FAB que se encontram em Surucucu. Todos ficam nas proximidades dos principais rios que banham a região, o Uraricoera e o Mucajai,

A três quilômetros do principal poço de perfuração está o acampamento da Missão das Novas Tribos do Brasil. Lá existe um sistema de comunicações em VHF e um campo de pouso com 300 metros de pista, gramado, difícil de ser localizado a uma altitude de 800 metros, pois se confunde com a mata da região.

Mateiros do Radam contam que, certa vez, um avião de apoio ao Projeto foi detido ao descer na pista da missão. O aparelho só teria sido liberado após autorização do comando da I Zona Aérea, sediada em Belém. Outro episódio é citado por um oficial da Aeronáutica: numa noite escura, um avião bimotor decolou do campo de pouso da missão levando vários tambores que estariam cheios de roupa do pessoal da missão para ser lavada em Ohio, nos Estados Unidos.

DIFICULDADES

Para o comandante do Batalhão Especial de Fronteira, de Boa Vista, coronel Ayres, o policiamento da área fronteiriça em Roraima é problemático porque falta pessoal e a região é de difícil acesso. Entre Boa Vista e Surucucu, numa área superior a 400 quilômetros, existe apenas um pelotão de fronteira, com 30 soldados, mobilizados a 300 quilômetros de Surucucu, na região do Marco BV-8.

Entretanto, tão logo se confirme a existência de urânio em Surucucu, o Exército deverá aumentar seu efetivo, na área, para que toda a faixa fronteiriça seja policiada, evitando-se a penetração clandestina de estrangeiros na região.

Além disso, também seria necessária a utilização de helicópteros para patrulhar a fronteira com a Venezuela, onde se verifica a invasão de bandoleiros e garimpeiros. É que, como a região é montanhosa, torna-se difícil o policiamento terrestre.

Durante vinte e cinco dias, cinco helicópteros e cinco pequenos avlões "Islander" executaram todo o serviço de transporte na região de Surucucu. Em vista de não ser possivel chegar a pé a qualquer clareira, os aviões e helicópteros são indispensáveis e constituem o único meio de contato com Manaus, o ponto mais próximo da civilização.

CARDEAL EXPõE POSIÇÃO DA IGREJA

POLÔNIA, (CIC) — O Cardeal Stephan Wyszinski, Primaz da Polônia, por ocasião da consagração de uma igreja nova no país, falou sobre a insistência do povo em conseguir autorização para construir igrejas e as dificuldades colocadas pelas autoridades do Governo. Assim se expressou o Cardeal: "Nem eu, nem os bispos, nem a Igreja da Polônia, nem os católicos poloneses estamos fazendo guerra ao governo, ao partido ou ao sistema político adotado. Nós lutamos sómente por Deus na nossa Pátria, seja qual for o sistema. Não é uma luta contra homens, mas um combate pelos direitos da Nação, sobretudo dos católicos que são mais de 95% dos habitantes do nosso país".

Impressões de uma viagem à Polônia

Pe. Frei Alberto Stawiński
105)
ECOS DA VISITA A OSWIECIM

Das 9 horas até às 12, estive visitando os pontos principais do campo de concentração, criado pelos hitleristas nas imediações da cidade de Oswiecim. Com tudo o que me fora dado ver, observar, verificar e ouvir, fiquei, realmente, chocado, traumatizado e abalado. Um misto de profunda tristeza e opressão foi apoderando-se de mim, a ponto de me sentir prostrado e possuido de estranha e aguda dor em todo o meu ser. Não estava doente, contudo me sentia deveras mal... A reminiscência de todos os horrores, praticados com refinada perfídia contra milhões de seres humanos inocentes, acabou despertando em mim incontida indignação, acompanhada de sentimentos de compaixão para com as vítimas sofredoras e, ao mesmo tempo, de desdém e de reprovação contra os bárbaros opressores.

O pavilhão nº 11 e o "bunker" nº 17 acabaram por encher de amargura o cálice da minha vida, — amargura que estou sentindo até ao presente.

Silencioso, pensativo e envolvido por insuportável sofrimento interno, deixei aquele "pavilhão da morte" sem saber que rumo devia agarrar. Como um autômato, fui seguindo o nosso grupo. Ao passar pelo portão de entrada, lancei o meu último olhar para aquele imenso "cemitério". Rezei pelo descanso eterno de todos os que morreram nas garras hitleristas. Com isso aliviei o peso que me oprimia a alma. Acompanhei o grupo até à nova igreja, dedicada ao Bem-aventurado Maximiliano M. Kolbe. Um enorme casarão de dois andares, construido em alvenaria, que durante a guerra tinha servido de alfaiataria, foi cedido pelos poderes públicos para ser transformado em igreja. A direção da nova igreja foi confiada aos padres Salesianos. O casarão mede aproximadamente 40 m. de comprimento por 12m. de largura. No andar térreo foi instalada a nova igreja dos católicos. É bastante espaçosa, muito simples e devota. Convida ao recolhimento e à oração. A estátua do orago, B. Maximiliano M. Kolbe, foi artisticamente esculpida em madeira. Tornou-se centro de atração aos turistas. No segundo andar foram instaladas duas capelas: a dos protestantes e a dos judeus. A capela dos protestantes e dos cristãos não-católicos obedece ao estilo protestante. Recorda o campo de concentração. Um "fac-simile" da cerca de fio farpado do campo de concentração contorna a capela. A outra parte, reservada aos israelitas, imita uma sinagoga. De maneira que essa nova igreja do B. Maximiliano M. Kolbe tem um cunho ecumênico. Foi inaugurada, solenemente, com a presença de todo o episcopado polonês, do Card. Delegado do Vaticano e do Card. Król, Arcebispo de Filadélfia (USA). Existe um plano de se erguer nas proximidades do campo de concentração de Oswiecim uma grande igreja em honra do M. Maximiliano Kolbe.

Finalmente, a nossa longa caminhada terminou no local, onde foi enforcado Rudolf Hoss, comandante geral do campo de concentração de Oswiecim. Ao término da segunda guerra mundial, foi detido pelas forças aliadas e entregue ao tribunal polonês para ser julgado. O tribunal condenou-o à morte por enforcamento. A sentença foi executada em 1947. Vi por lá uma espécie de "goleira", no travessão da qual foi executado o causador da morte de tantos milhões de seres humanos. A história, mestra da vida, mostrou, mais uma vez, como acabou mais um tirano da humanidade.

Com o andar dos anos os homens de bom senso, mesmo os alemães, foram condenando as loucuras do paranóico Hitler e de seus comparsas. O próprio episcopado germânico enviou ao episcopado polonês uma mensagem de desagravo pelos danos pessoais e materiais, causados à Polônia pelos hitleristas. Por sua vez, o episcopado polonês prontificou-se a encobrir com o manto da caridade cristã as injustiças e crimes do passado.

Encerrada a gira pelo campo de concentração, despedi-me dos participantes do nosso grupo. Agradeci a todos as amabilidades a mim dispensadas. Desculpei-me de não poder aceitar o convite para almoçar com êles, pois não me sentia nada disposto depois de tudo aquilo que tínhamos visto.

Saí, em seguida, à procura dos ônibus para regressar a Cracóvia. Ao chegar ao estacionamento dos ônibus, com minha surpresa lá encontrei o meu amigo Dr. L. Klimczak, esperando por mim. Prontificou-se a levar-me em seu carro a visitar a outra parte do campo de concentração, chamada Brzezinka, onde estiveram confinadas as mulheres. Numa área de 170 hectares foram construídas centenas de pavilhões de madeira, destruídos, mais tarde, pelas chamas. Mas, as centenas de chaminés resistiram ao fogo, comprovando a preexistência dos pavilhões. A chuva impediu-nos uma visita mais demorada. Encerrava-se, desta maneira, a minha memorável visita ao maior campo de concentração hitlerista no território polonês. Chuva torrencial foi acompanhando-nos em todo o trajeto de Oswiecim até à cidade de Cracóvia.

Brasil recebe empréstimo do Banco Mundial

RIO, (AN) — O Banco Mundial (BIRD) concedeu dois empréstimos, no valor global de 285 milhões de dólares, para o desenvolvimento do setor de transportes no Brasil.

Um empréstimo, no valor de 110 milhões de dólares, ajudará a financiar a construção e melhoria de cinco rodovias que conectam importantes cidades e regiões agrícolas ou industriais do País.

Outro empréstimo, no montante de 175 milhões de dólares, atenderá ao financiamento de inversões altamente prioritárias da Rede Ferroviária Federal S.A..

Com estes dois últimos empréstimos, as operações do Banco Mundial em apoio a projetos de desenvolvimento no Brasil alcançaram o montante de 2 bilhões e 188 milhões de dólares.

MENSAGEM DOS JOVENS À IGREJA DOS POBRES

MÉXICO, (CIC) — Teve início em Guadalajara, no México, a celebração latino-americana do Concilio de Jovens, cuja meta principal foi conhecer a tarefa desempenhada pela Igreja entre os pobres daquela região. Estiveram reunidos jovens de todas as partes do México e representantes dos demais continentes. Também estava presente o Prior de Taizé, Irmão Roger Schutz.

Continuação de Taizé — O presente encontro é uma continuação do Concilio de Jovens, iniciado a 31 de agosto do ano passado, em Taizé, na França, onde 40.000 jovens de todo o mundo dirigiram uma "Carta ao Povo de Deus" anunciando que "Cristo ressuscitado prepara uma primavera na Igreja: uma Igreja despida de todo o poder, sem riquezas, uma verdadeira comunidade'. O Concilio de Jovens de Guadalajara vinha sendo preparado há dois anos por 50 comunidades de diversas confissões cristãs, que moram no local.

Igreja dos pobres — Para encarnar uma das maiores preocupações do Concilio de Jovens — a mensagem que a Igreja precisa levar aos pobres, — os jovens decidiram realizar o encontro na Santa Cecília, um subúrbio pobre de Guadalajara, onde mais de 30 mil habitantes enfrentam diariamente os problemas do desemprego e da opressão. Outros encontros semelhantes estão sendo preparados na Africa e na Asia.

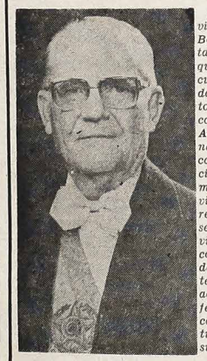

O presidente Ernesto Geisel viveu em Cazias do Sul e, em Bento Gonçalves, sua cidade natal, um dia de intensa emoção, que o levou a clamar num discurso de improviso, na abertura da Festa Nacional da Uva, e num tom patético: "Eu quero morrer como uma pessoa humana". Ainda em Cazias do Sul, onde não estava previsto pelo protocolo nenhum discurso presidencial, Geisel aproximou-se do microfone e, também de improviso, ressaltou: "Vim rever a região, onde nasci, cresci e passei os melhores tempos de minha vida. Descendente de alemães, convivendo com italianos, o que devo a formação do meu caráter. Vim render o meu tributo aos que aqui trabalharam, à fé e que continuam trabalhando certos de que constrórem um futuro mais feliz para si e para sua pátria".

AO "LUD"

José Anélio Saraiva

Minha emoção alude
Uma trova neste dia,
Para dizer ao "Lud"
Toda minha alegria.

Insigne jornal Polonês
Editado em Curitiba,
Imprensa que o povo fêz
Muito além do Guaíba.

Daqui do sul irmão
Vão nestes versinhos,
Minha melhor saudação,
De flores e carinhos.

Glória ao seu Diretor,
Discípulo de Nazaré,
Que só semeia o amor,
O Padre Zajac José.

Pelotas, fevereiro de 1975

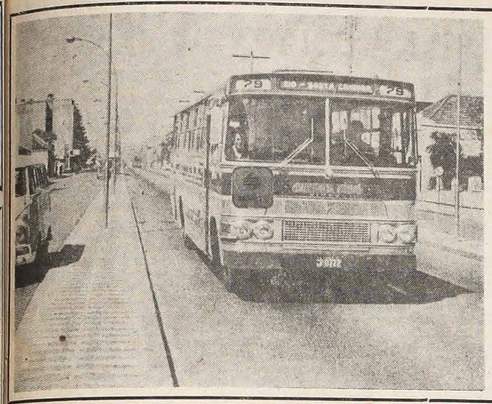

Stolica Parany - Kurytyba - licząca obecnie około 950 tys. mieszkańców otrzymała niedwno autobusy ekspresowe kursujące z jednego krańca miasta na drugi. Takich autobusów ma Kurytyba 36. Dziennie przewożą one 54 tys. pasażerów. Na zdjęciu jeden z autobusów ekspresowych.

LUD
NAJWIĘKSZY TYGODNIK POLSKI W AMER. POŁUDN. - ZAŁOŻONY W 1920 ROKU
"LUD" (O POVO") O MAIOR JORNAL POLONES DA AMER. LATINA - FUNDADO EM 1920
KURYTYBA — 25 lutego (fevereiro) — 1975 — Nr 3.414 — (8/75)

Japońskie inwestycje w Brazylii

BRAZYLIA DOSTARCZY JAPONII ŻYWNOŚCI

W Brazylii bawiła japońska misja handlowa należąca do Japońskiej Agencji Współpracy Międzynarodowej, która w imieniu rządu japońskiego pragnie inwestować w Brazylii miliard dolarów do 1980 r. Inwestycje te przeznaczonoby na założenie wielkich farm rolniczych i hodowli bydła, by zaopatrzyć Japonję w żywność. Dotąd nie określono jeszcze w których stanach mają powstać wielkie centra produkcji rolnej oraz hodowli bydła.

Plan rządu japońskiego bazuje się na danych statystycznych według których już w 1980 roku światowy deficyt żywności oblicza się na 37 milionów ton. Równocześnie Japonia musi importować z zagranicy około 90% produktów żywnościowych, w tym 80% ze Stanów Zjednoczonych. Z drugiej strony przewiduje się, że potencjał zbożowy USA ulegnie znacznej redukcji. Staje się więc koniecznym zagwarantować ludności japońskiej takie produkty jak pszenica, żyto, kukurydza, jęczmień, sorgo, soja, mięso i mleko.

Wobec obliczeń techników FAO, już w 1980 roku okażą się deficytowe na świecie zbiory pszenicy, soi i mleka. Japonia więc pragnie się zabezpieczyć na czas, finansując na wielką skalę uprawę produktów rolnych, wykorzystując wielkie połacie ziemi w Brazylii leżące dotąd odłogiem. W tym celu miałoby powstać wielkie przedsiębiorstwo japońsko-brazylijskie, które kierowałoby produkcją rolną i hodowlą bydła, z tym, że w początkowej swej fazie przedsiębiorstwo to zaopatrywałoby w żywność rynek brazylijski, a nadwyżkę produktów wywoziłoby się do Japonii.

Jeśli chodzi o władze brazylijskie, przedstawiły one misji japońskiej następujące stany w których możnaby zrealizować z b. dobrymi wynikami rozbudowę na wielką skalę produkcji rolnej oraz hodowli bydła. Tymi stanami miałyby być: Minas, Goiás i Mato Grosso. Ostatnie jednak słowo w wyborze należy do handlowej misji japońskiej.

Cena soi jeszcze nie ustalona

JEJ PRZEDWCZESNE OKREŚLENIE NAPEŁNIA OBAWĄ

Choć zbliża się już czas, by ulokować soję krajową na rynkach zagranicznych, Min. Rolnictwa nie podało dotąd ceny oficjalnej za worek tego produktu. Wszyscy pamiętają dobrze nieprzyjemną dla rządu sprawę eksportu soi w ub. roku, gdy producenci sprzedawali worek soi za 60 kruzeirów, a w krótkim czasie cena jej podskoczyła do 100 - 110 kruzeirów. Fakt ten wywołał żywy sprzeciw rolników, a opozycja wykorzystała go podczas swej propagandy wyborczej.

W wypadku tym były potężne kompanie multinarodowe, które dyktują ceny na rynkach światowych zarabiając na tym grube interesy. Obecnie władze federalne chcą się przygotować należycie, by stawić czoło machinacjom tych kompanii. Pierwszym krokiem do tego będzie nabycie przez rząd 1,5 miliona ton soi, by ją sprzedać w chwili najkorzystniejszej. Technicy rządowi są zdania, że eksport soi brazylijskiej musi się znaleźć pod ścisłą kontrolę władz, by uniknąć nadużyć ze strony importerów.

Zbiory soi w tym roku oblicza się na 8 lub 10 mln. ton, zaś w ub. roku wyniosły 8,3 mln. ton czyli o 600 tys. ton więcej aniżeli się przewidywało. Dotąd w składach gauszowskich znajduje się 100 tys. ton si zebranej w ub. roku. Jeśli chodzi o soję sprzedawaną na rynkach zagranicznych, rozróżnić należy soję w ziarnach, otręby i olej. Cena oleju wpływa bezpośrednio na cenę tak ziarna jak otręb. Brazylia może najwięcej eksportować otręby z soi, ponieważ olej pochłania prawie w całości rynek wewnętrzny.

Władze federalne dały do zrozumienia, że w sprawie eksportu soi pragną współpracować ściśle z inicjatywą prywatną, w tym wypadku z kooperatywami. Stąd rząd zamierza ustanowić stałą i wspólną organizację złożoną z techników rządowych oraz z przedstawicieli kooperatyw i działem przemysłu zajmującym się przeróbką soi. W ostatniej chwili dowiadujemy się, że Bank Brazylijski zakupi milion ton soi po cenie 75 kruzeirów za worek.

Akcja powstańców w Erytrei

WAŻNA POZYCJA STRATEGICZNA ERYTREI W RĘKACH ETIOPII

Setki km wybrzeża Erytrei ciągną się wzdłuż Morza Czerwonego, stanowiąc jedną z ważnych dróg prowadzącą do złóż naftowych Zatoki Perskiej. Stąd Erytreią interesuje się wiele państw ze względu na jej położenia strategiczne. Po 50 latach kolonizacji włoskiej, Erytreia pozostawała pod okupacją angielską (1941-52). W 1952 roku ONZ postanowiło udzielił Erytrei bytu autonomicznego stanowiąc z Etiopią dwa państwa federacyjne.

Ta decyzja ONZ spodobała się 2-milionowej ludności Erytrei złożonej z muzułmanów i kartów chrześcijańskich, tym bardziej, że nie brakło koptów w samej Etiopii. Tymczasem w 1956 roku Etiopia wcieliła de facto Erytreę do imperium etiopskiego, a od 1962 roku Erytrea stała się de iure jedną z 14 prowincji Etiopii. Stolica Erytrei Asmara miała gubernatora etiopskiego.

Pozbawienie Erytrei życia autonomicznego sprawiło, że narodził się ruch powstańczy działający od 12 przeszło lat, pod nazwą Erytrejski Front Wolnościowy. Ruch powstańczy od samego początku posiadał poparcie krajów sąsiednich jak: Sudanu, Syrii, Iraku i Jemenu Połudn., a ostatnio i Libii. Poprzez te państwa płynie do Erytrei nowoczesna broń sowiecka dla powstańców umundurowanych i mających własną milicję w obszarach zajętych.

Należy jeszcze pamiętać, że sąsiednia Somalia liczy 12 tysięcy żołnierzy wymusztrowanych przez sowieckich technikow wojskowych. Fakt ten stanowi główną groźbę dla Etiopii popieranej przez lata przez USA i Izraela. W 1973 roku cesarz Selassie z powodu wojny "Kippur" zerwał stosunki z Izraelem, a po upadku cesarza Etiopia zdana jest na własne siły, tym bardziej że etiopski rząd wojskowy wyznaje ideologię marksistowską Chin i zaprowadza w kraju skrajny socjalizm.

Oprócz Erytrejskiego Frontu Wolnościowego kierowanego przez Osmana Saleh Sabri, istnieje inny ruch powstańczy o charakterze marksistowskim działający pod nazwą Narodowy Front Wyzwolenia Erytrei — kierowany przez Oulde Uoldemariam. Razem obydwa ruchy liczą około 17 tys. ludzi. Etiopia walczy z powstańcami, gdyż nie chce stracić dostępu do Morza Czerwonego.

Egipt i Syria dozbrajają się

IZRAELSKIE SIŁY LOTNICZE MOGĄ STRACIĆ PRZEWAGĘ W POWIETRZU

Amerykańscy eksperci wojenni wyrażają opinię, że Izrael może stracić dotychczasową przewagę w powietrzu nad lotnictwem egipskim i syryjskim. Wyższość bowiem lotnictwa izraelskiego w ostatnich dwóch wojnach zadecydowała o zwycięstwie (1967 i 1973 r.). Obecnie jednak tak Egipt jak i Syria nabywają coraz to więcej samolotów bojowych — głównie od Francji. Ostatnio prezydent Egiptu Sadat zakupił od Francji 44 "Mirage" — myśliwce i bombowce.

Egipt już przedtym zakupił znaczną liczbę myśliwców sowieckich typu "Mig-21s", natomiast Syria nabyła od ZSRR najlepsze myśliwce sowieckie typu "Mig-23s". Jeśli chodzi o Izraela posiada on wiele myśliwców - bombowców amerykańskich typu "Phantom F-4", które aktualnie okazały się słabsze od francuskich czy sowieckich samolotów bojowych. Stąd rząd Izraela widzi się zmuszony nabyć w USA najnowsze myśliwce i bombowce typu "Eeagle F-15".

Podczas gdy "Mirage" oprócz ciężkich karabinów maszynowych mają na pokładzie rakiety typu powietrze - powierze "Matra", myśliwce amerykańskie F-15 uzbrojone są w rakiety "Sparrow" o wiele skuteczniejsze od rakiet francuskich. Zamówienia egipskie we Francji finansuje władca Arabii Saudyjskiej Faisal, a nowe zamówienia dla Egiptu mają zrobić rządy Kuwaitu i Abu Dhabi. Jeżeli więc Izrael nie zakupi w USA najnowocześniejszych myśliwców, straci swą przewagę w powietrzu nad Arabami.

W ostatnich dniach rząd izraelski skłania się do zwrócenia Egiptowi Synaju, zatrzymując jednak w swych rękach dwie ważne i o strategicznym znaczeniu przełęcze: Mitla i Giddi, jak również pokłady ropy naftowej istniejące w rejonach Abu Rodeis. W sprawie problemu utworzenia państwa palestyńskiego — wpływowym pośrednikiem między Izraelem a Palestyńczykami może być władca Jordanii Hussein.

Anglia nadal Wyspą

Od dwustu prawie lat myślano o przekopaniu tunelu pod kanałem La Manche — między Anglią a Francją. Francuski inżynier Albert Mathieu's opracował projekt takiego tunelu z rurami wychodzącymi ponad wodę dla jego wentylacji. Ale charakterystyczną reakcją angielską było ostrzeżenie generała angielskiego Sir Garnet Wolseley, że tunel ten byłby stałą pokusą dla niektórych państw do prowadzenia wojny z Anglią.

Ostatnio parlament angielski zastanawiając się po raz 36 w ciągu 172 lat nad budową tunelu, odrzucił propozycję ministra francuskiego Pierre Billecocq co do budowy tunelu. Oficjalna odpowiedź rządu francuskiego wyraża bez oburzenia żal z powodu takiej decyzji Anglii, ale prasa francuska zareagowała ostrzej przeciw przewrotnemu Albionowi — jak nazywają Anglię. Odmowę Anglii uważa się za antyeuropejski gest.

Wielki dziennik "Le Monde" tak się wyraził: "Anglia jest wyspą i chce nią być nadal". Ale tutaj nie tak wchodziła w grę polityka jak raczej oszczędność. Anglia znajduje się dziś w ciężkim położeniu ekonomicznym po zwyżce ropy naftowej. 18 miesięcy temu koszt budowy tunelu wynosił 2 biliony dolarów. Dziś wzrósł do 4,5. Budowa miała być finansowana przez prywatne kompanie francuskie i angielskie, ale dwa rządy zgodziły się gwarantować pożyczki zaciągnięte przez kompanie. Poza tym szybkie połączenie kolejowe przez tunel miało kosztować Anglię 885 milionów dolarów.

Dla państwa w którym inflacja wynosi 19% — projekt budowy tunelu okazałby się klęską finansową. Tylko wstępne prace na wykopanie 350 jardów kosztowało Anglię 70 milionów dolarów i jeszcze dodatkowe 50 milionów odszkodowania kompaniom z powodu wstrzymania budowy. Niektórzy Anglicy są zachwyceni, że ich kraj pozostanie nadal — według wyrażenia William Gladstone — "szczęśliwą Anglią, którą rozporządzenie Opatrzności Boskiej, odcięło pasem srebrnego morza... częściowo od niebezpieczeństwo, a więcej jeszcze od pokus, którymi grozi sąsiedztwo kontynentalnych państw".

Peru na rozdrożu

TRUDNE PROBLEMY DYKTATURY WOJSKOWEJ

W 1968 roku wojskowi pod wodzą gen. Juan Velasco Alvarado objęli władzę w kraju po udanym zamachu stanu. Głównym hasłem nowego rządu była socjalizacja kraju, a przede wszystkim nacjonalizacja firm cudzoziemskich, nacjonalizacja przemysłu w 70%, eksploatacji nafty w 95%, całkowita kontrola władz nad kopalniami, transportem, produkcją cukru i rybołówstwem. Na drugim miejscu rząd wziął się do parcelacji wielkich posiadłości ziemskich, wywłaszczając 3 tys. właścicieli i rozdając ich ziemie na razie 200 tysiącom rodzin.

Odnośnie polityki zagranicznej rząd prezydenta Alvarado oddalił się od USA, uznał reżim Fidela Castro w Kubie, zakupił w ZSRR czołgi 40-tonowe, we Francji myśliwce "Mirage", nawiązał przyjacielskie stosunki z rządem wojskowym w Boliwii oraz z prez. Allende w Chile. Na terenie polityki wewnętrznej prez. Alvarado zniósł partie polityczne, kontrolując całkowicie prasę krajową.

Nawet przeprowadzona w części reforma agrarna nie zadowoliła rolników, którzy na swym zjeździe (1.500 delegatów) krytykowali jawnie zbyt wielką liczbę urzędników oraz nieznośną biurokrację. W wyniku ogólnego niezadowolenia ludności wobec dyktatury wojskowej miały miejsce w Peru: strajk 1.500 policjantów - krwawo zgnieciony przez oddziały wojska, demonstracje studentów, młodych członków partii APRA (Narodowy Alians Rewolucji Amerykańskiej) oraz partii komunistycznej wyznającej idee Mao Tse-tunga.

Podczas demonstracji i zamieszek doszło do zdemolowania i rabunku sklepów, redakcji dzienników itp. Dopiero wysłane czołgi na ulice Limy opanowały sytuację ostrzeliwując demonstrantów z ciężkich karabinów maszynowych. Oficjalnie naliczono ponad 100 zabitych. W dodatku wojsko podzielone jest na dwa odłamy: jeden skrajny pod kierunkiem prez. Velasco oraz drugi bardziej umiarkowany mający za sobą poparcie marynarki i awiacji. W ten sposób dyktatura wojskowa w Peru oddaliła się od narodu, stając się znienawidzoną przez ogromną większość społeczeństwa.

W KALEJDOSKOPIE

◆ BRASILIA — Oddziały wojska unicestwiły plan pirata powietrznego, który opanowawszy załogę Boeing-737 z 80 pasażerami na pokładzie — zażądał 10 mln. kruzelrów okupu, uwolnienia 2 dywersantów i dostarczenia broni automatycznej. Pirat-został ciężko ranny przez 4 agentów, którzy zdołali wejść pokryjomu do samolotu, stojącego przez 7 godzin na lotnisku w stolicy.

◆ WASZYNGTON — Afera Watergate zakończyła się wreszcie skazaniem czterech głównych doradców prez. Nixona na 2.3 lata więzienia. Są nimi: H. R. Haldeman, John Ehrlichmann, John N. Mitchell i Roberto C. Mardian.

◆ MACEIÓ — Technicy kompanii Petrobrás odkryli nowe złoża ropy naftowej oraz gazu naturalnego na wybrzeżu stanu Alagoas oraz Sergipe. Stało się to dzięki wierceniom dokonanym na głębokości ponad 3 tysięcy metrów.

◆ BRASILIA — Od 1961 roku toczy się kampania w parlamencie o wprowadzenie rozwodu w całym kraju. Głównym leaderem tej kampanii jest senator Nelson Carneiro. Jak dotąd, Episkopat brazylijski jak zresztą cały Kościół Katolicki wypowiedział się przeciw rozwodowi.

◆ NOWY JORK — Amerykański departament spraw wewnętrznych podał wiadomość, że amerykańskie rezerwy nafty oraz gazu ziemnego oblicza się na 25 lat, a nie na 40 lub 60 lat, jak o tym był przekonany Biały Dom.

◆ ASSUNCÃO — Dwóch księży katolickich pochodzenia francuskiego musiało opuścić Paragwaj, oskarżonych o działalność dywersyjną. Dwóch innych księży zostało uwięzionych pod tym samym zarzutem

◆ BRASILIA — W roku bieżącym Brazylia spodziewa się wywieźć zagranicę około 70 mln. ton rudy żelaznej, wartości 700 milionów dolarów. W ciągu zaś najbliższych 10 lat eksport ten dojdzie do 150 mln. ton osiągając sumę 1 miliarda dol.

◆ SALVADOR — Nie tylko we Włoszech dokonuje się rabunku obrazów czy rzeźb słynnych artystów. To samo dzieje się z kościołami w stanie Bahia, z których ukradziono niedawno kilkanaście figurek świętych pochodzących z XVII i XVIII wieku. Kardynał i Prymas D. Avellar Vilela zaapelował o pomoc do władz.

◆ S. PAULO — Nowym prefektem miasta São Paulo zamianowany został inż. Olavo Egidio Setubal, którego kandydatura przyjęta została z sympatią ze strony obu partii: ARENA i MDB.

◆ BONN — Niemcy Federalne zapłaciły ostatnio sumę 600 mln. marek odszkodowania ostatniej grupie Żydów która w cudowny wprost sposób uniknęła śmierci w nazistowskich komorach gazowych.

◆ CARACAS — Władze Wenezueli, Peru i Ekwadoru starają się utworzyć Łacińsko-amerykańską Spółkę Ekonomiczną, do której pragną zaprosić Brazylię oraz inne państwa. Głównym celem tej organizacji jest współpraca ekonomiczna oraz obrona cen surowców eksportowanych do krajów uprzemysłowionych.

◆ S. PAULO — Dane statystyczne wykazują, że w Brazylii naliczono 100 tysięcy osób chorych na gruźlicę, z której tylko liczy umiera rocznie około 20 tys. Ponad milion mieszkańców różnych stanów głównie północnych jest zagrożonych mniej lub więcej tą chorobą.

◆ BELÉM — Chińskie przedsiębiorstwo z Formozy zamierza finansować budowę wielkiej fabryki papieru w stanie Pará, która miałaby dostarczyć rocznie 100 tys. ton celulozy. Inwestycje te określane są na 484 mln. kruzelrów.

◆ RIO — Krajowe stocznie okrętowe otrzymały od rządu federalnego zamówienia na budowę 35 statków handlowych o łącznej wyporności 135 tys. ton. Zamówienia te opiewają na sumę 5 miliardów kruzelrów.

Podsłuchane...

PIĘKNY LIST Z POLSKI, nadesłał do Redakcji "Ludu" młody lekarz dr Stanisław Rumiński pracujący w szpitalu dziecięcym w Pisz. Adres naszego pisma otrzymał on od swego przyjaciela ks. Teodora Bartnika z Cuiabá (MG). "Lud" bowiem do Polski nie dochodzi. Dr Rumiński interesuje się polskimi placówkami misyjnymi znajdujących się na wszystkich kontynentach świata, jak np. w Zambii, Indonezji, Nowej Gwinei itp. Oprócz kontaktu z ks. Bartnikiem w Cuiabá, dr Rumiński utrzymuje stałą korespondencję z ks. Janem Silwańskim w Encruzilhada (RS) gdzie w miejscowym szpitalu "Hospital Santa Barbara" pracuje Siostra Edmunda jako lekarz, a Siostra Filotea jest kierowniczką tamtejszej apteki.

Szpital w którym pracuje doktor Rumiński nazywa on świątynią cierpienia, choć tam też rodzi się nowe życie — dziecko, oraz można zauważyć wiele przykładów cudownych narodzin dla Boga. Swój list do Redakcji kończy dr Rumiński serdecznymi życzeniami z okazji Nowego Roku. Odwzajemniamy się p. dr Rumińskiemu za staropolskie i bratnie życzenia.

MAŁŻEŃSTWO TEOFIL I MARIANNA KEMPOWIE obchodziło dnia 30 stycznia 1975 roku 65 lat szczęśliwego pożycia małżeńskiego. Rodzinna ta uroczystość odbyła się w Kurytybie w domu ich syna Zdzisława, w otoczeniu synów, córki, synowych, wnuków i licznych przyjaciół z dawnych lat jak np. rodzina Jankoszów. Państwo Teofil i Marianna Kempowie zaliczają się do najstarszych z emigracji lubelskiej, która nastąpiła w 1911 roku. P. Teofil liczy obecnie 84 lat, a pani Marianna — 85 lat. Festyn rodzinny ze smaczną oraz dobrze zakrapianą wieczerzą poprzedził kult dziękczynny złożony Panu Bogu w kościele prezbiteriańskim w Tarumã. Przemawiali: pastor Roberto Ademar Pawelec oraz wice-konsul p. Witold Chareziński. Po przemówieniach złożono sędziwym i szczęśliwym Małżonkom gratulacje oraz życzenia długich jeszcze lat życia, jak również za otrzymanie od władz PRL Złotego Krzyża Zasługi. Wobec faktu, że Państwo Kempowie zaliczają się do najgorliwszych i najstarszych czytelników "Ludu", Redakcja poczuwa się do miłego obowiązku złożenia Im życzeń i gratulacji.

KS. PROF. WŁADYSŁAW KLINICKI (Salezjanin) opracował i wydał wspólnie z Komitetem obchodu 80 rocznicy urodzin ks. dra Jana Kasprzyka i założenia przez niego "Naszego Chóru" liczącego 25 lat istnienia — piękną broszurkę 36-stronicową i bogato ilustrowaną. Broszurka ta zawiera w sobie cały program tych dwóch obchodów o których wspomnieliśmy wyżej, jak np. szczegółowy życiorys Ks. Jubilata, jego przemówienie, piękne życzenia złożone Mu przez członków "Naszego Chóru", ważniejsze występy i programy jakie ten chór zrealizował podczas swej 25-letniej działalności. Jednym słowem piękna ta broszurka jest hołdem wdzięczności i uznania ze strony "Naszego Chóru" dla osoby swego tak zasłużonego i tak kompetentnego Założyciela. Opracowania jej dokonał ks. prof. Władysław Klinicki, który od siedmiu lat przebywa już w Brazylii, a od 5 lat wykłada jęz. łaciński i religię w wielkim Kolegium Salezjańskim w Lavrinhas, leżącym w połowie drogi pomiędzy São Paulo i Rio.

PIĘKNE SĄ PLAŻE PARAŃSKIE, lecz stokroć piękniejsze i bardziej malowniczo przedstawiają się plaże santakataryńskie już choćby dlatego, że są nieporównanie rozleglejsze. Teren górzysty i zaleziony dodaje im specjalnego uroku. To chyba sprawiło, (tereny są tam tańsze aniżeli na plażach Parany), że większość właścicieli domów czy działek (lotów) stanowią Parańczycy, (co wydaje się nie do uwierzenia), a więc mieszkańcy Kurytyby, Ponta Grossy, Londryny, Maringá, Campo Mourão, Cascavel itp. Plaż santakataryńskich można naliczyć na kilkadziesiąt, a do najpiękniejszych zaliczają się: Armação, Praia Vermelha, Praia Grande, Enseada, Porto Belo, nie mówiąc już o luksusowej plaży w Camboriu. Większość tych plaży przedstawia się w formie małej lecz bardzo przytulnej zatoki. Niestety, na plażach jest pełno kulek ze smoły i smarów pochodzących z portu São Francisco lub statków rybackich. Najlepszym zaś środkiem, by plamy tej mazi usunąć z podeszwy stóp jest oliwa kuchenna, której kilka kropel wylewamy na kawałek szmatki i pocieramy nią czarne plamy.

SIOSTRA CELINA POGORZELSKA (z domu Zofia) ze Zgromadzenia Sióstr Rodziny Maryi obchodziła Srebrny Jubileusz swego powołania zakonnego w kaplicy Valeriano należącej do parafii Carlos Gomes (RS). Siostra Celina jest córką państwa Władysława i Alfredy ze Stawińskich, a tym samym siostrą cioteczną dwóch znanych kapłanów Stawińskich. Jeden z nich ms. Albert od dłuższego czasu zamieszcza w "Ludzie" swe piękne wspomnienia z pobytu w Polsce. Siostra Celina uczęszczała w Carlos Gomes do Kolegium SS. Rodziny Maryi i tam wzbudziło się w niej powołanie do stanu zakonnego w tymże Zgromadzeniu. Nowicjat odbyła w Kurytybie, po czym przez kilka lat pracowała w Campo Largo, Curitibanos, Porto União, ostatnio zaś w Guarani das Missões (RS). W 1957 roku ukończyła Siostra Celina Szkołę Pielęgniarek w Kurytybie, a później Wyższy Kurs Pielęgniarski na Fakultecie Medycyny Katolickiego Uniwersytetu w Paranie. W Jubileuszu Siostry Celiny wzięły udział liczne Siostry Rodziny Maryi z Carlos Gomes, Vila Aurea i Erexim. Z tej okazji odbyła się uroczysta Msza św. w kaplicy Valeriano odprawiona przez ks. Wawrzyńca Biernackiego CM, który razem z ks. Wiktorem Paszkiem odprawia w parafii Carlos Gomes Misje św. Siostrze Jubilatce składamy serdeczne życzenia.

NOWA TARYFA POCZTOWA obowiązuje już w całej Brazylii od początku br. Warto więc zapoznać się z nią, by nasi Czytelnicy nie mieli wątpliwości, ile znaczków należy naklejć na listach wysyłanych pocztą zwykłą czy lotniczą w kraju i zagranicę. Nowa taryfa pocztowa przedstawia się następująco: w Brazylii wszelki list czy to pocztą zwykłą czy lotniczą do Argentyny, Boliwii, Chile, Kolumbii, Urugwaju, Paragwaju, Wenezueli czy Peru należy zaopatrzyć znaczkiem 90 centawów; listy lotnicze do USA, Portugalii, Kanady, Hiszpanii, Meksyku czy do Afryki kosztują 1,40 kruzeirów; opłata zaś listów wysyłanych do Włoch, Polski czy państw socjalistycznych wynosi 3,3 kruzeiry; druki, względnie małe paczuszki (amostras) nie przekraczające 20 gramów wynoszą 50 centawów w Brazylii, 1 kruzeira do państw Ameryki Łacińskiej, USA, Kanady, Portugalii, Hiszpanii i Meksyku, natomiast 2 kruzeiry trzeba opłacić wysyłkę powyższą do Włoch i do krajów socjalistycznych z Polską włącznie.

KORESPONDENCJA WŁASNA Z USA:

KATOLICY I NIE-KATOLICY W U.S.A.

Stany Zjednoczone liczą obecnie mniej więcej 212 milionów ludności. Dokładna liczba za rok 1970, kiedy przeprowadzono urzędowy spis mieszkańców, wynosiła 203 miliony i 230 tysięcy.

Ilu jest katolików? Statystyka za rok 1974 podaje liczbę **48 milionów i 465 tysięcy**. Kto ma pod ręką nowoczesny elektroniczny "kalkulator", ten może sobie dokładnie obliczyć, jaki to jest procent całej ludności, bez takiej maszynki do liczenia łatwo jednak "z głowy" obliczyć, że jest to mniej niż czwarta część całej ludności, a więc mniej niż 25 procent. Innymi słowy: na każdych stu Amerykanów tylko mniej więcej 24 należy do Kościoła katolickiego.

Są okolice, a więc stany i miasta, gdzie katolików jest więcej, ale są okolice, gdzie ledwo jeden Amerykanin na stu należy do Kościoła katolickiego. Niektóre stany odznaczały się nastawieniem nieżyczliwym, a nawet otwarcie wrogim, zwłaszcza w ubiegłym stuleciu. Stan North Carolina należał do takich, pierwsze litery z nazwy tego stanu "N.C." tłumaczono tam "NO CATHOLICS" — czyli w potocznym zrozumieniu "katolicy nie są tu mile widziani". Obecnie nienawiść wobec katolików zmalała, co jednak nie znaczy że wygasła.

◆

Jakie są inne wyznania religijne w Stanach Zjednoczonych? "Protestantów" — w liczbie blisko 72 miliony.

W Ameryce "protestantami" nazywa się nie tylko zwolenników Lutra, jak to słowo pojmuje wielu Europejczyków, ale wszystkie wyznania chrześcijańskie, których pierwsi liderzy zerwali z Rzymem mniej więcej w tym samym czasie co Luter.

— Istnieją w Ameryce conajmniej cztery grupy **Luteranów**, każda ma swoją nazwę i organizację, wszystkie razem liczą ponad 8 milionów wyznawców.

— Na pięć odłamów podzieleni są **Metodyści**, którzy się dawno oderwali od Anglikanów. Razem liczą co najmniej 14 milionów, największa jest "grupa "Zjednoczeni Metodyści", istniejąca od roku 1968.

— **Anglikanie** nie lubią się nazywać Anglikanami od czasów kiedy Stany Zjednoczone wywalczyły sobie niepodległość. Jak by to wyglądało, gdyby prawdziwi Amerykanie uważali króla lub królową Anglii za głowę swego wyznania religijnego! Przyjęli więc nazwę: **"Prezbiterianów"**, ale są podzieleni na trzy grupy, największa jest znana jako "Zjednoczony Kościół Prezbiteriański Stanów Zjednoczonych". Razem z dwoma pozostałymi grupami jest ich ponad 4 miliony.

— Ale najwięcej wyznawców liczą **Baptyści**, podzieleni na 16 grup o różnych nazwach. Najsilniejsza jest grupa zwana "Południowa Konwencja Baptystów" — 12 milionów, na drugim miejscu idzie grupa "Narodowa Konwencja B" z blisko blisko 6-cioma milionami. Inne ugrupowania liczą od dwóch milionów do skromnej liczby 56 tysięcy.

◆

Gdyby te wyznania "protestanckie" były jednym kościołem, to miałyby przewagę liczbową nad katolikami, bo jest ich razem ponad 70 milionów. Ponieważ są rozbite na wiele grup (jest ich o wiele więcej niż te wyżej wymienione), więc trudno mówić o ich prawdziwej przewadze. Mimo to w wielu wypadkach tworzą oni jeden front przeciw katolikom. Na skutek ich sprzeciwów Stany Zjednoczone nie utrzymują stosunków dyplomatycznych ze Stolicą Apostolską, oni też — łącznie z liderami żydowskimi i bezwyznaniowymi — sprzeciwiają się zdecydowanie i głośno ilekroć są starania o pomoc rządową dla szkół katolickich.

◆

Oprócz wyznań określanych jako chrześcijańskie, istnieje w Ameryce wiele innych ugrupowań religijnych, przyniesionych przez emigrantów z Azji i z Afryki.

Jest więc pewna liczba **Muzułmanów** czyli wyznawców Mahometa. Są chińscy **Buddyści**, są japońscy **Szyntoiści**, są **Hindiści** z Indii. Jest kilka milionów Żydów podzielonych też na ugrupowania jak zresztą w innych krajach a nawet w Izraelu: jedni jako "prawowierni" pilnują litery Prawa Mojżeszowego i Talmudu, inni jako "liberalni" dbają tylko o najważniejsze przepisy Zakonu, a jeszcze inni są wręcz bezwyznaniowi, tylko że zachowują pewne tradycje raczej jako narodowe niż jako religijne.

Wszystkich grup religijnych nie można po prostu wyliczyć: prawie co roku ktoś gdzieś zakłada "nową religię", często z kilku ugrupowań powstaje jakieś nowe "zjednoczone wyznanie", a na odwrót raz za razem jakieś wyznanie rozpada się na dwie lub więcej nowych gmin wyznaniowych. Ostatnio około miliona "wyznawców" pozyskał w Ameryce sprytny lider z Korei, a drugie tyle inny "prorok" z Indii. Obaj popadli w zatargi z władzami państwowymi, podatki i inne podobne sprawy.

◆

Chodząc ulicami amerykańskich napotykasz co kilka kroków małe kapliczki-kościółki, o dziwnych nieraz nazwach. Reszta kiedy widzi się koło nich ludzi, widocznie zbierają się tylko od czasu do czasu. Rocznik Statystyczny podaje liczbę 431.179 wyznawców tak głośnej na pozór grupy jak Świadkowie Jehowy. Wygląda na to, że grupa ta nie rozwija się jak dawniej.

A. L.

Szanowni Czytelnicy, Agenci i Sympatycy "Ludu"!
Przyjmujemy zamówienia na książkę **"ŚWIAT MEGO DUCHA"** — Stefana Ossowieckiego, wydaną przez Astra Edicional Office w Ameryce.
400 stron. — Cena Cr$ 120,00.
Gráfica Vicentina
Caixa Postal, 988
80 000 — Curitiba — Paraná.

JULIAN BOGACZ, zamieszkały w Polsce, prosi o nawiązanie kontaktu z Polakami w Brazylii, chętnymi do wymiany poglądów i znaczków pocztowych. Adres: Jego

JULIAN BOGACZ
Międzyrzecz — Obrzyce
66-300 Międzyrzecz
woj. Zielona Góra
Polska — Polonia

LIST Z POLSKI

Od p. Prezesa Krakowskiego Towarzystwa Fotograficznego Mgr. Władysława Klimczaka Ks. Albert Stawiński otrzymał następujący list:

Kraków, dnia 22-12-1974.

Wielce Szanowny i Drogi nasz Przyjacielu!

Otrzymaliśmy list zawierający najsmutniejszą w tym roku wiadomość, o nagłej śmierci, tak bliskiej nam postaci, inż. Edmunda Gardolińskiego.

Dziękujemy za wyczerpujące informacje o okoliczności zgonu, pogrzebie i atmosferze towarzyszącej tej bolesnej stracie, jaką poniosła cała Polonia Brazylijska.

Ten wybitny mąż stanu — bo taką faktycznie pełnił funkcję i rolę w Ośrodkach Polonijnych w dalekiej Brazylii — zasłużył sobie miano jednego z wielkich Polaków, który uczciwie, serdecznie i z pełnym oddaniem służył swojej drugiej Ojczyźnie — wspaniałej Brazylii — równocześnie — jednak nie zapominając o kraju swoich przodków — Polsce.

W dniu, kiedy otrzymaliśmy wiadomość o śmierci Drogiego naszego Kolegi — członka honorowego Krakowskiego Towarzystwa Fotograficznego, Edmunda Gardolińskiego, a było to podczas środowego "Wieczoru przy Świecach" — z miejsc powstali wszyscy obecni, blisko 200 osób, by na znak Prezesa uczcić chwilą ciszy pamięć Przyjaciela — Edmunda.

Z poważaniem —
Władysław Klimczak M. A.

UWAGA! — Wszelką korespondencję: listy, czeki, Ordem de Pagamento, prosimy adresować i przekazywać na: GRAFICA VICENTINA LTDA. - Cx. P. 988 - Curitiba - Pr.

LUD

Alameda Cabral, 846
Caixa Postal, 988
Telefone: 22-1057
80.000
Curitiba - Paraná - Brasil

ÓRGÃO DE PROPRIEDADE DA CONGREGAÇÃO DA MISSÃO E EDITADO PELA GRÁFICA VICENTINA LTDA.

Diretor: Pe. Domingos Wiśniewski
Redatores: Pe. José Zając
Pe. Sigismundo Piotrowski
Gerente Administrativo: João Novak
GODZINY PRZYJĘĆ:
Od poniedziałku do piątku: od 7,30 do 12,00 i od 13,30 do 18,00.
W soboty: od 8,00 do 11,00.

UWAGA!
PRENUMERATA "LUDU" NA ROK 1975

Pocztą zwykłą:

W Brazylii	Cr$ 60,00
W krajach północno i południo-amerykańskich	17 dolarów
W Europie, Azji, Afryce i Oceanii	20 dolarów

Pocztą lotniczą:

W Brazylii	Cr$ 70,00
W krajach południowo-amerykańskich	23 dolarów
W krajach północno-amerykańskich	27 dolarów
W krajach europejskich, itd.	30 dolarów

Cena egzemplarza w Kurytybie ... Cr$ 1,20
W *KURYTYBIE*: w kancelarii parafialnej obok Kościoła Świętego Wincentego a Paulo.

PRZEDSTAWICIELE "LUDU" ZA GRANICĄ:
W USA: Rev. Wojciech Sojka, St. John Kanty Prep ERIE — PA — 16501.
W ARGENTYNIE: Eduardo R. Krawczyk — Floricultura Oberá Calle Cordoba, 267, OBERÁ — Missiones.

Z CYKLU: "GÓRĄ NASI"

Pan **Jan Karol Chybior**, syn Zdzisława i Marii Chybior zamieszkały w Kurytybie, otrzymał dnia 10 grudnia 1974 roku dyplom z Odontologii Federalnego Uniwersytetu Parańskiego, stając się dentystą. Na kursie tym nasz Rodak wyróżniony został złotym medalem — zdobywając honorowe miejsce pierwszego ucznia - studenta. Warto tu podkreślić, że p. Jan Karol Chybior ukończył Fakultet Odontologii licząc zaledwie 22 lat. Zrozumiałą więc była radość Jego rodziców oraz babci p. Zofii Kozimor z uzyskanego przez ich syna i wnuka dyplomu dentysty. Redakcja "Ludu podziela Ich wspólną radość, przesyłając serdeczne życzenia i gratulacje.

SWOBODNY WYBÓR
PIENIĄDZE ALBO PACZKI WOLNE OD CŁA
KURS OFICJALNY
Firma nasza prowadzi dział "KLUB POMOCY RODZINOM". Klienci deklarują stałą miesięczną lub jednorazową kwotę dowolnej wysokości do dyspozycji osób w Polsce.
Otwieramy wówczas osobie wskazanej rachunek i powiadamiamy ją o wysokości kredytu, przesyłając równocześnie nasze cenniki i inne konieczne informacje.
W ramach otwartego rachunku wykonywujemy zlecenia odbiorcy.
NOWOŚĆ!
SWOBODNY WYBÓR mianowany i autoryzowany przez Polskie Imprezy
PEWEX, POL-MOT
informuje, że posiada duże magazyny różnych towarów płatne w tej firmie.
Bliższe informacje w sprawach "KLUBU" — na żądanie. Prosimy pisać do:
"AHAT" DESPACHOS E REPRESENTAÇÕES LTDA.
SÃO PAULO
Praça João Mendes, 42, 11.º andar — Conjunto 113
Telefones: 34-2349 ou 36-3865 — Cx. P. 3868

SZACHY

Szachy są jedną z najstarszych gier: za ojczyznę ich uważane są Indje. Z powstaniem ich wiąże się następująca legenda: W bardzo dawnych czasach żył w Indiach wojowniczy radża (władca), który prowadził zwycięskie boje ze swymi sąsiadami. Syty chwały, gdy już nie miał z kim walczyć, zaniepokoił swoich doradców i polecił im wymyśleć grę, która by w miniaturze oddawała przebieg wojny, była grą taką w dzisiejszym języku szachowym można określić grą wojenną. Jeden z doradców podjął się tego zadania i wymyślił kwadratową tablicę (szachownicę) zawierającą 64 białe i czarne pola, na których poruszały się figury symbolizujące równe w siłach wojska. Figurami były słonie, konie, okręty i zwyczajne piony symbolizujące rodzaje broni kawalerskiej, marynarkę i piechotę. W centrum każdego wojska znajdowała się figura samego raddy i jego doradcy. Gra była niewątpliwie genialnie obmyślona, tak że ów władca zachwycony nową grą ofiarował wynalazcy w nagrodę wszystko czego tylko zapragnie. Wynalazca był nie tylko tęgą głową, ale i dowcipny; zażądał więc tyle ryżu ile wypadnie z podwajania ilości ziarenek na każdym z 64 pól szachownicy. A więc na pierwszym polu jedno ziarenko, na drugim dwa, na trzecim cztery, na czwartym już osiem itd. zawsze podwójnie licząc ziarenka aż do wyczerpania 64 pól szachownicy. Początkowo władca był zdziwiony skromnością żądania swego doradcy, ale gdy zaczęto liczyć, już w połowie szachownicy doszli do tak nieprawdopodobnej cyfry (18.446.744.073.709.551.615), że gdyby miano spełnić przyrzeczenie królewskie zabrakło by ryżu w całym państwie.

Tyle legenda. Gra w szachy istnieje prawdopodobnie tysiące lat, gdyż już w grobowcach niektórych faraonów znaleziono figurki ze złota przypominające figury szachowe. Konkretne jednak wzmianki o szachach pochodzą z połowy VI wieku. Indii. Stąd miały się dostać do Persji, gdzie powstał pierwszy podręcznik gry szachowej. Następnie w VII w. przyjęli grę Arabowie, którzy pobyli duże zasługi dla jej rozwoju; przeprowadzając pierwsze szachowe turnieje. Wraz z podbojami Arabowie przenieśli grę w X w. do Hiszpanii, skąd już szybko rozpowszechniła się w całej Europie. Do Polski dotarły szachy w początkach XII w.

W XV i XVI w. udoskonalono przepisy gry, przemianowano figury, ze słoni zrobiono gońców (bispo, niem: Laufer), okręty przerobiono na wieże, z doradcy zrobiła się królowa, a tylko figura władcy, konia i piony symbolizujące kawalerię i piechotę pozostały niezmienione. W średnich Wiekach grano namiętnie w szachy na dworach całej Europy. W Polsce humanizm wpłynął na szersze zainteresowanie się szachami, czego przejawem jest piękny poemat Jana Kochanowskiego pt. "Szachy". Ale wówczas była tylko grą dla wybrańców. Przejdę obecnie do rozwoju gry aż do obecnych czasów.

Rozegrana w Londynie w 1851 r. pierwszego międzynarodowego spotkania szachowego, którego zwycięzcą był Niemiec A. Anderssen zapoczątkowało nowy okres w historii szachów. Wprowadzono rozgrywki o tytuł mistrza świata, a pierwszym który zdobył ten tytuł był Austriak William Steinitz w 1866 roku. Od tego czasu rozgrywki o mistrzostwo świata weszły w tradycję. Międzynarodowe turnieje drużynowe czyli olimpiady szachowe zdobyły sobie nową popularność. W okresie międzywojennym Polska miała jedną z najlepszych ekip dzięki takim nazwiskom jak A. Rubinstein, Tartakower, M. Najdorf i D. Przepiórka zdobywając w 1930 roku w Hamburgu drużynowe mistrzostwo świata.

Ale powszechne zainteresowanie w całym świecie szachami wzbudziła dopiero ostatnia walka o tytuł świata pomiędzy Amerykanem Bobby Fischerem i Rosjaninem Borysem Spasskim w 1972 r.; walka ta została zakończona zwycięstwem Fischera. Zwycięstwo Fischera odebrało Rosjanom prymat w szachach, jaki przez wiele lat dzierżyli. Warto zaznaczyć, że do Rosji dostała się gra w szachy bezpośrednio ze Wschodu, daleko wcześniej niż do Europy. W Rosji jest nauczana w szkołach i cieszy się niejako kultem narodowym. Według danych międzynarodowej Federacji Szachów na ogólną ilość z 60 państw 3.820.876 zorganizowanych członków, w samej Rosji jest ich 3.500.000 (w Polsce 10.000 a w Brazylii 2.475). Po tym "matchu" Fischer - Spasski zainteresowanie szachami wzrosło tak dalece, że w niektórych państwach wprowadzono je jako pożyteczne dla intelektualnego rozwoju do powszechnego nauczania. W tym roku odbędą się rozgrywki o tytuł mistrza świata pomiędzy Amerykaninem Fischerem i Rosjaninem Karpowem, który w grach eliminacyjnych pokonał wszystkich konkurentów, aby móc rozegrać tę walkę.

Brazylia posiada szereg wybitnych szachistów, także i kobiet, z których na pierwsze miejsce wybił się ostatnio Henryk C. Meekinig, popularnie zwany Mekinio. Mekinio już jako 13 letni chłopiec zdobył mistrzostwo Brazylii w 1965 r. i później w 1967 r., a ostatnio w 1971 mistrzostwo w Petropolis na turnieju "Interzonal". Niestety nasz Mekinio nie osiągnął jeszcze poziomu, któryby mu pozwolił na zmierzenie się w walce o tytuł mistrza świata.

W Kurytybie istnieje założony w 1938 r. Klub Szachistów (ul. XV de Novembro, 266), który wśród swoich członków posiada szereg wybitnych osobistości ze sfer wojskowych (b. Szef V Armii gen. Airton Tourinho), politycznych (Dep. Fed. Hermes Macedo) Sztuki (rzeźbiarz Erbo Stenzel), sądownictwo, świata lekarskiego i wogóle ludzi nauki, oraz co jest godne pochwały ostatnio młodzieży, która coraz więcej garnie się do tej gry. Dyrekcja Klubu Szachowego (Prezes Inż. Victor Waszczynskyj, Wiceprezes Dr. Aleksander Z. Englisch, Sekretarz Arno Marcos de Campo oraz Skarbnik Rui Sergio Costa Silva) idąc po linii zamierzeń zarówno Rządu Federalnego, jak i Stanowego wprowadzenia nauki gry w szachy do szkolnictwa, ma w swoim programie zorganizowanie w tym roku nauki gry w szachy na zasadzie wzrokowo-słuchowej (audio-wizualnej).

Nie ulega wątpliwości, że ta intelektualna rozrywka, jaką jest gra w szachy jest znakomitą szkołą, służącą do rozwiązania problemów życiowych, nauką logicznego myślenia, nauką strategii i taktyki oraz jednocześnie przyjemną formą towarzyskiego współżycia i koleżeństwa.

Aleksander Englisch

Czytajmy i rozpowszechniajmy jedyne polskie pismo w Brazylii — tygodnik "LUD".

NIETYKALNE GROBOWCE

Sława archeologów — odkrywców grobowców faraonów egipskich, a w szczególności tych uczonych, którzy w 1922 roku odkryli w dolinie Królów koło Teb słynny grobowiec Tut-Ench-Amona, nie daje spokoju archeologom japońskim. Marzą oni o penetracji miejsc pochowku przodków japońskiej rodziny cesarskiej. Chowano ich z wielkim przepychem, a wspaniałe wyposażenie grobowe składało się z niezmiernie cennych ozdób i przedmiotów zaliczanych do dzieł sztuki bardzo wysokiej klasy, wręcz unikatów. Zwłoki władców Krainy Wschodzącego Słońca umieszczano zazwyczaj w kryptach, przykrywanych następnie kilku warstwami ziemi. Miejsca grobowców są dzisiaj dokładnie znane.

Lecz w Japonii groby dynastii cesarskiej stanowią nietykalną świętość. Wnioski uczonych o otwarciu grobów napotykają zdecydowany, pełny oburzenia sprzeciw; przede wszystkim ze strony kustosza grobowców i archiwów dynastycznych Japonii — Sio Mikl. Zarządza on 136 miejscami pochowków panujących oraz ich żon. Ponadto — istnieje jeszcze 548 grobów członków cesarskiej rodziny i 128 grobów faworyt oraz konkubin cesarzy.

W ten sposób tak bogate — z punktu widzenia nauki — skarby cesarskich krypt grobowców w Japonii pozostają wciąż jeszcze niedostępne dla uczonych.

UNOWOCZEŚNIENIE OLIMPIJSKIEGO ZNICZA

Fantastyczne postępy techniki mają być także zademonstrowane przy ceremonii dostarczenia olimpijskiego znicza do Montrealu. Nie zostanie on już, po zapaleniu promieniami słonecznymi w Olimpii, przewieziony statkiem czy samolotem do Montrealu, jak był dostarczony do Los Angeles, Melbourne czy Tokio, lecz przeskoczy Atlantyk przy pomocy orbitalnego satelity i promieni laserowych. Doniesiony przez sztafetę z Olimpii do Aten znicz nada specjalny impuls do komunikacyjnego satelity, który po upływie pół sekundy zapali promieniami laserowymi analogiczny znicz w Ottawie, odległej o 160 kilometrów od Montrealu. Tam przejmie go sztafeta i dostarczy na ceremonię otwarcia igrzysk. Trzeba mieć nadzieję, że ta półsekundowa przerwa w płonięciu pochodni nie przerwie także ciągłości idei olimpijskiej — wypaczanej coraz bardziej przez nacjonalistyczne komercjalne siły.

KOMPUTERY W ROLI OGRODNIKA

W Japonii, na terenie prefektury Shimane, zakończono budowę pierwszej w świecie wielkiej szklarni całkowicie obsługiwanej przez komputery. Na ogromnej powierzchni 2.400 stóp kwadratowych urządzenia elektryczne będą automatycznie nadzorowały wzrost różnych gatunków jarzyn, owoców i kwiatów, regulując temperaturę, wilgotność powietrza, natężenie światła itp.

Instrumenty zainstalowane na zewnątrz szklarni będą co 10 sekund przekazywały informacje o sile wiatru i odpowiednio zamykały lub otwierały szybki szklarni. Jedyne czynności, jakie w tym gospodarstwie będą wykonywali ludzie, to sadzenie i zbiory. Nawet nawożenie gleby i opryskiwanie roślin środkami owadobójczymi powierzono komputerom.

"WHISKY" POKONUJE PUSTYNIĘ

Zdumiewające przywiązanie do swego pana wykazał foksterier wabiący się "Whisky". Ażeby wrócić do rodzinnych stron przebył 2.880 km, przy czym przeciął z północy na południe całą pustynię Australii Środkowej. Właściciel psa, kierowca ciężarówki G. Hancock zgubił go w październiku ub. roku w odległości 160 km od miasta Darwin. W 9 miesięcy później kolega Hancocka znalazł "Whisky" zmęczonego i wyczerpanego, ale całego w pobliżu Adelajdy.

SŁOMKOWY KAPELUSZ TYPU PANAMA

Napoleon i kapelusz typu panama? Niewiarygodne, a jednak prawdziwe. Działo się to na św. Helenie. Gdy stan zdrowia nie pozwolił już cesarzowi na zbyt częstą jazdę konną, a ruch ciała był konieczny, doktor Antommarchi poradził mu pracę z łopatą w ogrodzie. Na początku 1820 r., przy pięknej pogodzie, Napoleon zamienił się w ogrodnika i "przywdział odzież kolonisty. Przybrany w bluzę z białej lekkiej tkaniny, ze słomianym kapeluszem na głowie, z laską w ręku, kierował robotami...".

Cesarskie kapelusze są dziś ozdobą napoleońskich muzeów, a gdy czasami któryś z nich pojawi się na licytacji, tłumy kolekcjonerów walczą oń, jak o skarb. W kwietniu 1969 r. w czasie aukcji na statku pasażerskim "France" z okazji 200-lecia urodzin Bonapartego, za kapelusz, który cesarz nosił na Elbie, osiągnięto sumę 140 tys. franków.

RZECZY CIEKAWE I PRAWDZIWE

NIE MIESZAĆ LEKARSTW

Obecnie coraz częściej słyszy się ostrzeżenia lekarzy: bądź ostrożny przy mieszaniu lekarstw. Jak twierdzą autorytety w dziedzinie medycyny, kombinacje zwykle dobroczynnych leków mogą spowodować nie tylko nieoczekiwane komplikacje, ale nawet śmierć.

Praktycznie, każde lekarstwo może wywołać niepożądane skutki w niektórych organizmach. Jeśli jednak dana osoba zażywa jednocześnie 5-10 lekarstw, ryzyko niepożądanych skutków wzrasta. Co więcej, lekarstwa te wcale nie muszą bezpośrednio działać na organizm, mogą zmniejszać lub potęgować działanie innego lekarstwa lub też razem tworzyć niebezpieczną mieszankę.

I tak, niektóre krople przeciwko katarowi mogą niewczyć działanie pigułek na obniżenie ciśnienia — aspiryna może wzmocnić skuteczność antykoagulantów, co może pociągnąć za sobą samorzutny krwotok. Połączenie aspiryny z salicylami może obniżyć lub zmniejszyć działanie lekarstw przeciwgośćcowych. Popicie natomiast niektórych pigułek nasennych alkoholem może być paszportem do wiecznego snu.

PLAN ZWALCZENIA NAŁOGU PALENIA

W 2000 roku w Szwecji nie będzie już papierosów. Wielka akcja zwalczania nałogu palenia została rozpoczęta. Co roku ceny papierosów będą wyższe o 10 procent, a od 1949 r. zlikwidowane zostaną automaty do ich sprzedaży. W dwa lata później wprowadzony zostanie zakaz sprzedaży papierosów dla młodzieży poniżej 16 lat, a w ciągu następnych 25 lat papierosy mają całkowicie zniknąć z rynku.

Już obecnie zakazana jest wszelka reklama wyrobów tytoniowych, a na paczkach papierosów obowiązuje ostrzeżenie o szkodliwym działaniu nikotyny. Na wszystkich publicznych zebraniach i zgromadzeniach obowiązuje całkowity zakaz palenia.

CHARUTARIA LIBERTY
Sementes de cebola importada, ano 1975, branca, vermelha — Pera — Bracatinga — Ferramentas importadas — Máquinas para moer carne n.º 5, 8, 10, 22 e 32 — Óculos de segurança — Cachimbos importados e consertos.
Churrasqueiras — Caldeirão de ferro — Espingardas de pressão — Liquinhos, Registros — peças — consertos — Artykuły dla rzeźnictwa i ostrzenie. — Maszyny do cięcia trawy — ręczne i elektryczne. — Ostrzenie narzędzi. — Karty do gry od Cr$ 3,00 do Cr$ 95,00. — Fajki od Cr$ 3,00 do Cr$ 120,00. — Balanças Romanas — Balanças de Prato. — Motor rotação normal 3 H. P. — Arame farpado de 250 metros, de 400 metros e de 500 metros. — Bombas para água manuais e elétricas. — Gás — Liquinho e peças. — Máquinas para grama — elétricas. — Criadeiras de pintinhos a gás. — Soldadores a gás.
FLORECKI
Rua Saldanha Marinho, 148 — Curitiba - Paraná.

W SKRÓCIE

☆ **NAJMNIEJSZĄ KOBIETĄ ŚWIATA** była Holenderka, Paulina Musters, która mierzyła tylko 48 cm.

☆ **NAJNIEBEZPIECZNIEJSZYM** miastem jest Tokio. Najlepszą policję na świecie ma Japonia. Dlatego że ludność współpracuje z policją. Morderstwa wykrywa się w 97 procentach, a inne przestępstwa w 90.

☆ **WIEK PEŁNOLETNOŚCI** we Francji obniżono z 21 na 18 lat. Powołuje się do wojska po ukończeniu 19 lat życia.

☆ **ANGLIA** ma sto tysięcy policjantów.

☆ **PONAD 200 AMERYKANÓW** zostało zabitych przez handlarzy narkotykami, którzy napadają na jachty, mordują ich właścicieli i wożą nimi narkotyki.

☆ **DETROIT** co roku traci 40 tys. ludzi, którzy uciekają z bandyckiego miasta. Ponad 100 tys. zbrodni popełnianych jest w tym mieście Stanów Zjednoczonych.

☆ **POLICJANTKI** na lotniskach angielskich mają otrzymać rewolwery, w związku z groźbą terroryzmu.

☆ **500-LECIE URODZIN** Michała Anioła uczczone będzie wystawą w British Museum.

☆ **ELŻBIETA TAYLOR** mówi: — Widzę w lustrze, że mam podwójny podbródek. Ale to nie ma znaczenia. Przecież on jest mój. Aktorka skończyła dopiero 40 lat.

☆ **MIESZKAŃCY GIBRALTARU** nie chcą należeć do Hiszpanii. W roku 1974 — tylko 44 proc. opowiedziało się za Hiszpanią.

☆ **ANGLICY** są narodem graczy. Wydają na gry ponad 2 miliardy 350 milionów funtów rocznie.

☆ **NA AUKCJI** w Nowym Jorku zapłacono za złotą monetę 20-to dolarową z 1907 roku, blisko ćwierć miliona dolarów.

☆ **BOB HOPE**, który ma 71 lat, nagrał specjalny, wesoły program w nowojorskim Parku Centralnym na 25-lecie swej pracy dla TV.

EMPRÊSA LAPEANA LTDA.
TRANSPORTES COLETIVOS
AGÊNCIAS: Guaratuba — São Mateus do Sul — Lapa
AGÊNCIA-SEDE: Estação Rodoferro

NA TRZECIĄ NIEDZIELĘ POSTU

Przyszedł tedy do miasta Samarii, które zowią Sychar, blisko folwarku, który dał Jakub Józefowi, synowi swemu. A była tam studnia Jakubowa; Jezus tedy znużony z drogi, siedział tak przy studni. Godzina była prawie szósta. Przychodzi niewiasta z Samarii czerpać wodę. Rzecze do niej Jezus: Daj mi pić. (Bo uczniowie jego odeszli byli do miasta, aby kupić żywności). Rzecze mu tedy owa niewiasta samarytańska: Jakże ty, będąc Żydem, prosisz pić ode mnie, która jestem niewiastą samarytańską? Żydzi bowiem nie obcują z Samarytanami. Odpowiedział Jezus, i rzekł jej: Gdybyś znała dar Boży, i kto jest ten, co ci mówi: Daj mi pić, ty byś go zapewne prosiła, a dałby ci wody żywej. Rzecze mu niewiasta: Panie! I czerpać czym nie masz, a studnia jest głęboka; skądże więc masz wodę żywą? Czyż ty większy jesteś niż ojciec nasz Jakub, który nam studnię dał, i sam z niej pił, i synowie jego, i trzody jego? Odpowiedział Jezus, i rzekł jej: Każdy, kto pije z tej wody, znów będzie pragnął; lecz ktoby pił z wody, którą ja mu dam, nie będzie pragnął na wieki; ale woda, którą ja mu dam, stanie się w nim źródłem wody, tryskającej ku żywotowi wiecznemu. Rzecze do niego niewiasta: Panie! Daj mi tej wody, abym nie pragnęła, ani czerpać tu nie przychodziła.

†

W dwu poprzednich niedzielach była mowa o chlebie tak koniecznym do życia, a dziś Ewangelia św. przedstawia nam Pana Jezusa przy studni Jakubowej, jak prosi Samarytankę o trochę wody. Woda bowiem również jest konieczna do życia. Bez niej ludzie umierają z pragnienia. Ale jak chleb jest też obrazem innego chleba dla duszy, tak woda posłużyła Panu Jezusowi, aby pouczyć, że ma inną wodę, która gasi pragnienie duszy. Nie mogła tego zrozumieć od razu Samarytanka, bo nie wiedziała kto jej to mówi. Jest ona obrazem wielu ludzi spragnionych na duszy i nie wiedzących gdzie znaleźć tę wodę żywą łaski Bożej. Można podziwiać, z jaką dobrocią Chrystus odnosi się do cudzołożnej Samarytanki, która miała pięciu mężczyzn przedtym, jak jej to wyjawił Pan Jezus a obecnie też nie mieszkała z prawdziwym mężem. Ta dobroć, to przyjacielskie podejście rozbroiło Samarytankę tak, że uznała go za Chrystusa i stała się apostołką dla mieszkańców Sychar. Podobnie i nam przystoi dzielić się chlebem i wodą przyjaźni chrześcijańskiej. Takie jest serce ludzkie. Poszukuje przyjaźni i zrozumienia, a wtenczas otwiera się łatwo dla drugich. Łatwiej zainteresować je, jak potrzebna mu jest "woda żywa" — to jest łaska Boża. Ale trzeba pamiętać, że Pan Jezus nie zapomniał o potrzebach naturalnych człowieka i używa najpierw zwykłego chleba, aby przyjść do wytłumaczenia ludziom, że ma inny chleb. Mnoży zwykły chleb, a potem mówi: "Jam jest chleb żywy, który z nieba zstąpił. Kto pożywa tego chleba, żyć będzie na wieki". Podobnie używa zwykłej wody, aby mówić Samarytance o "wodzie żywej". Łatwiej jest misjonarzom nawracać pogan, kiedy mogą ich nakarmić i odziać, czy też leczyć z chorób. To staranie się o ich ciała pomogło dla wielu do nawrócenia. Jakżeż świat dziś potrzebuje tych nowych Samarytan, kiedy widzi się więcej obojętności wobec nędzy ludzkiej niż współczucia. Kiedy górę bierze egoizm nad miłością. Kościół zawsze przychodził z pomocą biedzie i nędzy moralnej i może poszczycić się takimi dobrodziejami ludzkości jak św. Franciszek z Asyżu, św. Dominik, św. Wincenty, św. Jan Boży, Błog. Maksymilian Kolbe i wielu innych. Nie ma większej zasługi na ziemi, jak praktykować miłosierdzie względem ciała i duszy bliźniego. Ks. Z. P.

KATOLICY W SUDANIE

W Sudanie katolicy murzyni zamieszkują południową część kraju. Przed 10 laty Kościół był prześladowany, a dziś Ojciec św. podniósł do rangi archidiecezji dwa wikariaty apostolskie i ustanowił 5 nowych diecezji. Podczas prześladowania tysiące wiernych chrześcijan poniosło śmierć męczeńską z rąk mahometan, a jeszcze większa liczba umknęła na południe do sąsiednich krajów. W 1971 roku minister spraw zagranicznych Sudanu złożył wizytę Ojcu św. i równocześnie 5 Jezuitów z Indii dostało prawo pobytu w Sudanie i otwarte zostało tam seminarium duchowne.

MINDSZENTY I LEDÓCHOWSKI

Kardynał Mindszenty opisuje w swych pamiętnikach, że w pierwszych godzinach pobytu w więzieniu w Budapeszcie myślał o arcybiskupie Mieczysławie Ledóchowskim, uwięzionym za czasów "kulturkampfu".

Arcybp. Ledóchowski przesiedział 2 lata w więzieniu w Ostrowie. Papież Pius IX mianował go później kardynałem. Skazany jeszcze potem zaocznie na 5 lat więzienia kardynał Ledóchowski opuścił nawet Rzym, gdyż obawiał się ekstradycji. Schronił się w Watykanie. Gdy zmarł w 1902 r. trumny ze zwłokami nie wolno było przewieźć do Gniezna. Stało się to możliwe dopiero w 1927 r.

Kardynał Mindszenty wspomina, że wywieziony z Budapesztu do innego więzienia czytał tom "Quo Vadis", który cieszył się na Węgrzech ogromną popularnością. Pierwszym jej tłumaczem był ksiądz węgierski, Szekrenyi Lajos, w 1901 roku.

ŻYCIE RELIGIJNE

ARMIA MARYI

Do sanktuariów Europy, m. in. w Lourdes i w Rzymie, przybyła pielgrzymka kanadyjska Armii Maryi, mająca swój główny ośrodek w sanktuarium Matki Bożej w Etchemin (Kanada). Armia Maryi, założona przed cztery laty przez matkę rodziny Marię P. Giguere działa już w kilku krajach i ma kilka tysięcy członków, którzy nazywają się rycerzami. Tworzą małe grupy i pracują w środowisku naturalnym: w rodzinie, wśród przyjaciół, w miejscu pracy itp., w sposób raczej prywatny, niemniej b. skuteczny. Co jakiś czas urządzają tzw. "apoteozy", poświęcone modlitwie eucharystycznej i maryjnej oraz wymianie doświadczeń. Symbolem ruchu jest krzyż, a główne jego święto to Podwyższenie Krzyża (14.9.) Armia Maryi wiele sobie przyswoiła z ducha bł. Maksymiliana.

100 ROCZNICA UNITÓW PODLASKICH

W diecezji Siedleckiej miesiąc listopad poświęcony był pamięci Unitów Podlaskich z okazji setnej rocznicy ich męczeństwa. We wszystkich parafiach diecezji, przy licznym udziale wiernych, odprawiono nabożeństwa żałobne za dusze zmarłych Unitów, cmentarze unickie doprowadzono do należytego stanu. Szczególną opieką otoczono groby wybitniejszych Unitów, a zwłaszcza księży. W niektórych kościołach umieszczono pamiątkowe tablice z ich nazwiskami. Dzieciom i młodzieży na lekcjach religii przypominano męczeństwo Unitów.

PISMO ŚWIĘTE W TŁUMACZENIU

Kard. Willebrands poinformował na Synodzie Biskupów, że całe Pismo św. zostało przetłumaczone na 250 języków, tylko Nowy Testament — na ok. 300 języków, jedna czy druga księga — na ok. 700. Obecnie katolicy i protestanci dokonują razem 120 tłumaczeń. Jeszcze ani jedna strona Biblii nie została przetłumaczona na 1.000 języków.

W SKRÓCIE

☆ W LUSACE (w Zambii), na przedmieściu, arcybp. Milingo poświęcił nowy kościół w nowoczesnym stylu, zbudowany dzięki pomocy finansowej Polonii amerykańskiej. Miejscowa wspólnota wiernych przesyła dobrodziejom kościoła słowa podzięki: "Zimkomo Kwambin", tzn. "Bóg zapłać".

☆ NA LITWIE seminarla duchowne mają tak ograniczoną nakazami rządu ilość miejsc, że liczba księży maleje o 25 rocznie i nie ma nikogo na ich miejsce.

☆ DO KATEDRY NA WAWELU w krakowie przybyła pielgrzymka jubileuszowa wiernych z całej archidiecezji krakowskiej. Pielgrzymi uczestniczyli we Mszy św. odprawionej przez ks. bp. Grablickiego i wysłuchali kazania ks. kardynała Wojtyły. Po Mszy św. modlono się o beatyfikację królowej Jadwigi.

☆ PRASA EUROPEJSKA przypomniała ostatnio wypowiedź Ojca św., złożoną w r. 1964 w Bombaju, że z 15 procent sumy, jaką państwa przeznaczają na cele wojskowe, można by skutecznie zagospodarować kraje zapóźnione. Papież powiedział też wtedy, że kosztem jednego lotniskowca można by zakupić 3 mln. ton zboża, a kosztem jednej łodzi podwodnej 50.000 ton mięsa.

☆ MUZUŁMANIE używają koronki, podobnej do naszego różańca. Przesuwając jej paciorki, powtarzają 99 najpiękniejszych imion Boga, które — jak oświadczył kard. Pignedoli — nasza teologia chrześcijańska może przyjąć bez wahania.

☆ KANADA czci w szczególny sposób Niepokalaną z Lourdes. Jej poświęcono w tym kraju 49 parafii. Nadto 9 parafii ma za patronkę św. Bernadetkę Soubirous.

☆ W KRAKOWIE odbyło się doroczne spotkanie wychowawców młodzieży zakonnej. Uczestniczyło w nim 71 mistrzów nowicjatu i wychowawców seminaryjnych. Spotkaniu przewodniczył prowincjał oratorianów, ks. H. Jaromin.

☆ W RODEZJI, Minister Sprawiedliwości polecił zawiesić na trzy miesiące katolicki tygodnik "Moto", wykazujący się w Salisbury, w 1972 roku naczelny redaktor został skazany na 5 miesięcy więzienia za artykuł krytykujący rasizm.

☆ POŁOŻENIE POLAKÓW W ZSRR uległo tu i ówdzie niewielkiej poprawie. Zezwolono w Kijowie na zarejestrowanie w domu wynajętym na ten cel kapliczki dla ponad 20 tysięcznej rzeszy Polaków kijowskich na Świątoszynie. Co miesiąc jest tam odprawiana Msza św.

KOŚCIÓŁ SZERZY OŚWIATĘ

W Rep. Dominikańskiej Kościół przyczynia się wiele do przezwyciężenia analfabetyzmu. W tym roku 4.700 osób otrzymało świadectwo ukończenia kursu z zakresu szkoły elementarnej i średniej w radiowej szkole "Santa Maria" w La Vega. Ogólna liczba wieśniaków, którzy dzięki tej szkole nauczyli się czytać i pisać, dochodzi już do 15.000. Uczniowie tej dalszej szkolnej rozrzuceni na obszarze 20 tys. km kwad., otrzymują codziennie przy pomocy swych transystorowych odbiorników lekcje nadawane przez radiostację. Raz w tygodniu zbierają się razem z nauczycielem dla uzupełnienia i sprawdzenia. Inicjatywa Kościoła w postaci szkoły "Santa Maria" otrzymała pełne uznanie UNESCO.

JEDNEGO PIJAKA MNIEJ —
JEDNEGO CZŁOWIEKA WIĘCEJ STWARZA...

SARCOTON

ZWALCZA PIJAŃSTWO
Do nabycia w aptekach i drogeriach

CHARUTARIA LIBERTY

D.D.T. — B.H.C. — Formicidas — Kosy polskie i Sierpy Floriano — Alicates poloneses e nacionais — Fumos 3 qualidades — Desfiados 30 qualidades — Tabaco — Rapé — 100 charutos Cr$ 16,80 — Narzędzia i ostrzenie dla rzeźnictwa — Nasiona cebuli 1974 — warzywne — kwiatowe — pastewne — Bracatinga — eucalipto — wyka — pastewna — Fajki od Cr$ 3,00 do Cr$ 120,00 — Fumos Tietê — Goyano — Amarelinho — Mineiro — Rio do Sul — Artykuły dla fryzjerów i ostrzenie. — 1.000 palhas para cigarros Cr$ 9,50 — Isqueiros Eletrônicos para uso em fogões e pilhas. — Fogareiros a querosene e pegas de corda de Nylon. — Máquinas elétricas para cabelo — Balanças Romanas e de prato — Criadeiras para pintinhos a gás — Soldadores a gás e elétricos — Máquinas para corte de grama: manuais, elétricas e à gasolina. —

FLORECKI
Rua Saldanha Marinho, 148 — Curitiba - Paraná.

POLSCY ESPECJALIŚCI NAD EUFRATEM I TYGRYSEM

Nie jest to specjalnie wielka inwestycja — odsolenie i nawodnienie 4.500 ha pustynnej ziemi. Ale w jakim miejscu! W miasteczku Kurna u zbiegu Eufratu i Tygrysu, gdzie zdaniem znawców zamierzchłych dziejów Bliskiego Wschodu, znajdował się centralny punkt raju z biblijnej legendy. Inwestycję realizuje w ramach kontraktu z władzami irackimi grupa specjalistów z przedsiębiorstwa "Budimex".

Ok. 50 inżynierów i techników będzie pracować na polach Kurny przez półtora roku. Obecnie mają tam — jak w całym Iraku — porę deszczową i temperatury chłodnej polskiej wiosny, natomiast latem słońce podgrzeje ich do 50 stopni.

Największą inwestycją, jaką Polacy realizują obecnie w Iraku jest budowana przez "Polimex - Cekop" cementownia w Falludży w pobliżu Bagdadu. Zakład będzie miał zdolność produkcyjną 600 tys. ton cmentu rocznie.

Polscy specjaliści budują także dwa zakłady cegły silikatowej. Jeden w Safuanie w pobliżu Basry, drugi koło Mosulu. Oba będą mniej więcej tej samej wielkości, o zdolności produkcyjnej 40 mln. cegieł rocznie.

Irakijczycy szczególnie wysoko cenią pomoc, jakiej się udziela im przy budowie kopalni siarki w Miszraku, koło Mosulu. Uruchomienie tego objektu o zdolności produkcyjnej miliona ton surowca rocznie oznaczało stworzenie w Iraku drugiej ważnej i wysoce obecnie dochodowej gałęzi przemysłu wydobywczego.

W Mosulu pracuje poza tym "polska" cukrownia. Objektów zbudowanych w tym naftowym rejonie dogląda przeszło 40 polskich inżynierów i techników. Wracając z Mosulu do Bagdadu można obejrzeć w Tikrit "polski" most na Tygrysie.

Do cieszących się w Iraku dużym uznaniem prac, wykonanych przez Polaków, należy także plan przebudowy i rozbudowy Bagdadu. Na uniwersytecie w Basrze pracuje 11 Polaków. Wykładają na wydziałach: elektrycznym, chemicznym, budowy okrętów, budownictwa lądowego, ekonomicznym, a także prowadzą zajęcia wychowania fizycznego.

WIEŚCI Z POLSKI

NIEZMIENNA POPULARNOŚĆ SIENKIEWICZA

Według ostatnich statystyk literackich, przeprowadzonych w Kraju najbardziej popularnym pisarzem polskim w świecie jest nadal Henryk Sienkiewicz. Jest on też najbardziej tłumaczonym pisarzem polskim. Dzieła jego tłumaczone były dotąd na 43 języki i wydane w 57 krajach. Najwięcej przekładów posiada "Quo Vadis" — na 35 języków. Kolejne pozycje na liście tłumaczeń zajmują: "Trylogia", Krzyżacy" i "Szkice węglem" — 27 języków. "W pustyni i w puszczy" — 22 języki, "Bartek Zwycięzca" 20 języków. "Bez dogmatu" — 19 języków. "Rodzina Połanieckich" — 15 języków. Z drugich nowel najczęściej był przekładany "Janko muzykant" — 35 języków.

W czym tkwi tajemnica powodzenia Sienkiewicza? Słynny pisarz amerykański, William Faulkner, tak powiada: "Pewnego dnia zrozumiałem, że ten Polak Sienkiewicz znał odpowiedź od samego początku. Pisał ku pokrzepieniu serc. A po to właśnie wielcy pisarze, ci najwięksi, powinni pisać swoje książki".

GŁOS HUMANITARYZMU

"Głos Polski" doniósł po raz pierwszy w numerze z 19 grudnia ub. roku o humanitarnym apelu, z jakim wystąpiła grupa wybitnych pisarzy, uczonych i artystów polskich w kraju. Podpisani pod apelem zwrócili się do władz PRL, aby władze te upomniały się w Związku Sowieckim o te same prawa dla półtora miliona Polaków w Rosji, z jakich korzystają Polacy zamieszkali w krajach zachodnich.

Apel miało podpisać kilkadziesiąt osób, ale Bezpieka aresztowała Adama Michnika zbierającego podpisy i apel zdążyło podpisać tylko kilkunastu humanitarnych i arcyludzkich pisarzy, uczonych, artystów. Oto ich nazwiska w porządku alfabetycznym.

Jacek Bocheński, Kazimierz Brandys, Zbigniew Herbert, Andrzej Kijowski, Tadeusz Konwicki, prof. Edward Lipiński, Jan Nepomucen Miller, Zofia Małynicz, Zygmunt Mycielski, Marek Nowakowski, Antoni Słonimski, Adam Szczyplorski, Wiktor Woroszylski, ks. Jan Zieja, prof. Włodzimierz Zonn.

Sprawa ta, przemilczana w kraju na skutek cenzury, nabrała dużego rozgłosu na Zachodzie. Wszyscy Polacy na emigracji winni tę sprawę śledzić z największym napięciem, w dążeniu do ułożenia doli rodaków w Rosji i nie poddawać się żadnej presji destrukcyjnych czynników, działających podstępnie w środowiskach emigracyjnych.

MAKSYMILIAN GIERYMSKI

W Muzeum Narodowym w Warszawie otworzono pierwszą zbiorową wystawę obrazów i rysunków Maksymiliana Gierymskiego, wielkiego artysty polskiego drugiej połowy ubiegłego wieku. Wystawa odbywa się w setną rocznicę śmierci M. Gierymskiego (1846 - 1874). Zgromadzono wszystkie jego dzieła, do których można było dotrzeć — z polskich zbiorów muzealnych i prywatnych oraz z kolekcji zagranicznych. Maksymilian Gierymski, uczestnik powstania styczniowego, wyjechał do Monachium w latach 1860 i przebywał tam stale, powracając do Kraju tylko na krótkie wizyty. Zmarł na obczyźnie w wieku 28 lat. Stąd trudności w odnalezieniu jego dzieł, które w większości nabyte były przez zagranicznych kolekcjonerów. Wystawa obejmuje wyłącznie 60 obrazów, 72 rysunki oraz dwa szkicowniki. Do bardziej popularnych i znanych z reprodukcji obrazów Maksymiliana Gierymskiego należą: "Powrót Pana Tadeusza", "Pojedynek", "Kozacy Kubańscy", "Wyjazd na polowanie". Maksymilian Gierymski był bratem również znanego malarza Aleksandra Gierymskiego (1849-1901).

MUZEUM SZYMANOWSKIEGO

W Zakopanem powstaje nareszcie muzeum poświęcone osobie i twórczości Karola Szymanowskiego. Muzeum zostaje urządzone w zakopańskiej walli "Atma", gdzie Szymanowski z przerwami mieszkał szereg lat. Za zebrane ze składek społecznych pieniądze "Atma" została już wykupiona i przeprowadza się w niej remont. Muzeum Szymanowskiego ma być oddziałem Muzeum Narodowego w Krakowie. Zgromadzone tam zostaną dokumenty i pamiątki, związane przede wszystkim z zakopańskimi latami kompozytora. Scenariusz tej wystawy przygotowuje Teresa Chylińska, wybitna muzykolog i współpracowniczka Polskiego Wyd. Muzycznego w Krakowie. Pani Chylińska — przypominamy — jest redaktorem "Dzieł wszystkich" Szymanowskiego. Całym przedsięwzięciem tworzenia muzeum opiekuje się komisja programowo-naukowa, której pracami kieruje dr Elżbieta Dziębowska z katedry historii i teorii muzyki z Uniwersytetu Jagiellońskiego.

BOHATERSTWO ZAWODNIKÓW WARSZAWSKICH

"Laury na śniegu" — taki tytuł nosi książka, poświęcona Bronisławowi Czechowi i Helenie Marusarzównie, przez znakomitych przedwojennych zawodników łyżwiarzy. Oboje byli, nie tylko świetnymi zawodnikami, ale także bohaterami dzielnymi taternikami, ale także bohaterami skimi patriotami, biorącymi czynny udział w ruchu oporu. Bronisława Czecha zamordowali hitlerowcy w Oświęcimiu, Helenę Marusarzównę rozstrzelali Niemcy pod Zakopanem. Dla uczczenia ich imienia odbywają się corocznie największe polskie zawody narciarskie.

TADEUSZ DOŁĘGA - MOSTOWICZ

ZNACHOR

13)

— A zwłaszcza spodziewam się, że nie znajdę w prasie żadnych aluzji, dotyczących rodzinnego pożycia mego kuzyna. Bardzo na to liczę. W zamian podzielę się z panami moim osobistym poglądem na cały wypadek. Nie jest wykluczone, że profesor miał zamiar wyjechać z żoną. Zatrzymała go w Warszawie nader ważna operacja, o której tyle wszystkie dzienniki pisały. Z chwilą, gdy operacja się udała, mój kuzyn mógł wyjechać za żoną.

— Minęło już tyle dni — zauważył jeden z reporterów, — nie podobna, by profesora nie dotarł alarm całej prasy. Dałby o sobie znać.

— Zapewne. O ile alarm doń dotarł. Jest jednak wiele takich zakątków za granicą, cichych pensjonatów w górach, ustronnych miejsc wypoczynkowych, dokąd pisma warszawskie nie docierają.

— Depesze o zaginięciu profesora podała cała prasa zagraniczna — upierał się dziennikarz, — no, i radio.

— Radia można nie słuchać. Ja sam na przykład nie znoszę radia. A ileż osób podczas odpoczynku do rąk nie bierze dzienników. Nie każdy ma na nie ochotę w jakimś Tyrolu, czy Dalmacji.

— Tak, panie prezesie. Ale jest jeszcze jedna okoliczność. Oto profesora nie ma ani w Tyrolu, ani w Dalmacji, ani w ogóle za granicą.

— I w jakiż sposób zdołał pan to stwierdzić? — z uśmiechem zapytał prezes.

— To nie było trudne. Po prostu stwierdziłem w starostwie, że paszport zagraniczny profesora Wilczura był wystawiony z rocznym terminem ważności. A termin ten upłynął dokładnie przed dwoma miesiącami i nie był prolongowany.

Zapanowało milczenie. Wreszcie prezes rozłożył ręce:

— Ha. Niewątpliwie sprawa nie jest jasna. Proszę mi jednak wierzyć, że dołożę wszelkich starań, by ją wyświetlić. Pracuje nad tym i policja. W każdym razie przypominam panom jeszcze raz swoją prośbę.

Zawdzięczając właśnie tej prośbie, wyrażonej przez człowieka, zajmującego ogólnie szanowane stanowisko w życiu publicznym, jak też i z racji powszechnej sympatii, jaką cieszył się zaginiony profesor, prasa wyrzekła się ponętnej okazji do wentylowania spraw z jego życia osobistego. Nie przeszkodziło to oczywiście powodzi plotek, kursujących wśród znajomych i nieznajomych, te jednak, nie podsycane świeżymi wiadomościami, stopniowo zaczęły przycichać.

Natomiast policja nie zaniechała sprawy. Komisarz Górny, któremu ją powierzono, w ciągu kilku dni zdołał ustalić szereg szczegółów. Zbadanie personelu lecznicy wyjaśniło, że w krytycznym dniu, jadąc do domu, profesor Wilczur był w znakomitym humorze i że wiózł sobolowe futro, które właśnie nabył, a które miało być prezentem dla żony z racji ósmej rocznicy ślubu. Nic nie wskazywało na to, by spodziewał się nagłego wyjazdu małżonki. Z zeznań służby wynikało, że dowiedział się o nim dopiero z listu, pozostawionego przez nią. List ten wywarł na nim piorunujące wrażenie. Robił wrażenie nieprzytomnego, nic nie jadł. Siedział w ciemnym gabinecie.

Listu wprawdzie nie znaleziono. Nie trudno jednak było domyśleć się, że zawierał decyzję zerwania. Takie przypuszczenie wyraził również prezes Wilczur, który nie skąpił śledztwu najdrobniejszych szczegółów i podał wyczerpującą relację ze swej wizyty u kuzyna.

Z dalszych zeznań służby nie wynikało nic pewnego. Pani Beata codziennie w rannych godzinach udawała się samochodem na dłuższy spacer do parku Łazienkowskiego. Szofer zostawał z wozem przed bramą i nigdy nie widział nikogo, kto by pani towarzyszył. Za to stróże z parku w okazanej fotografii poznali od razu panią, która codziennie spotykała się tu z młodym szczupłym blondynkiem w dość zniszczonym ubraniu. Rysopis owego blondyna nie odznaczał się wszakże żadnym szczegółem charakterystycznym.

Badania przeprowadzone w listach i papierach profesorowej nie dało również żadnego śladu. Stwierdzono, że zostawiła większą kwotę pieniędzy i biżuterię. Nie zabrała również ani futer, ani żadnych cennych, a dających się łatwo spieniężyć rzeczy.

W biurku profesora znalazł komisarz Górny nabity rewolwer.

— To mi pozwala wnioskować — mówił prezesowi Wilczurowi — że profesor stanowczo nie miał zamiarów samobójczych. W przeciwnym razie zabrałby broń. Zabrałby ją również w wypadku, gdyby zamierzał rozprawić się z uwodzicielem żony.

— Czy pan komisarz sądzi, że mógł wiedzieć, gdzie go należy szukać?

— Nie. Przypuszczam, że nawet nie domyślał się jego istnienia. Młodzieńca o takim wyglądzie nie widział nikt ze służby w Alei Bzów. Jednak jestem przekonany, że odnalezienie tej pary da nam odpowiedź na pytanie, co się stało z profesorem.

Zgodnie z tą koncepcją komisarz skierował śledztwo ku odszukaniu pani Beaty. Po długich zabiegach sprowadzono doń szofera taksówki, którą krytycznego dnia odjechała z domu profesora.

(c. d. n.)

- Polonia Zagraniczna -

ARGENTYNA

JUBILEUSZ W CORDOBIE

Z końcem ub. roku Koło Pań w Cordobie obchodziło 25-lecie wznowienia swej działalności. Uroczystość zaczęła się odprawieniem Mszy św. w siedzibie Związku przez księdza H. Kamińskiego na intencję członkiń Koła. W kazaniu celebrans podkreślił udział kobiet polskich w życiu rodzinnym, religijnym i narodowym.

W okresie tym wiele czynnych członkiń odeszło w lepsze życie, wiele wyjechało z Argentyny do Ameryki Północnej w poszukiwaniu łatwiejszego chleba — zawsze o ich pracy pamięta się. Ale są także weteranki Koła Pań, tak można je bez wahania nazwać, z pierwszego wybranego Zarządu: przede wszystkim Prezeska p. M. Banaś, Sekretarka p. F. Krysiuk, Skarbniczka p. N. Michna i Wiceprezeska p. Z. Łukjaniec, zamieszkująca obecnie w Kalifornii.

U. S. A.

WRĘCZENIE POPIERSIA MIKOŁAJA KOPERNIKA

Dnia 22 grudnia ub. roku, w obecności około 100 osób odbyła się w Muzeum Astronomicznym — Hayden Planetarium w New Yorku podniosła uroczystość odsłonięcia i wręczenia popiersia Mikołaja Kopernika dla tegoż Muzeum. W imieniu LAMPu (Ligi Amerykanów Polskiego Pochodzenia) uroczystość zagaił b. prezes, inż. Edward Haracz, który z kolei przedstawił przewodniczącego mec. Edwina Nyklewicza.

Nawiązując do wspaniale zorganizowanego i imponującego koncertu na cześć Mikołaja Kopernika, jaki odbył się w Hayden Planetorium w maju ub. roku, mec. Nyklewicz wręczył dyrektorowi Muzeum drowi Chartrandowi popiersie Mikołaja Kopernika odlane z brązu, dłuta artysty rzeźbiarza Floriana Rachalskiego, ufundowane przez LAMP z Passaic, N.J., jako zakończenie "Roku Kopernikowskiego".

Dr Chatrand przyjmując artystycznie wykonane popiersię Kopernika, osadzone na marmurowym cokole, podziękował w imieniu Muzeum członkom LAMPu oświadczając, że ten wspaniały dar umieszczony zostanie w nowo wybudowanym "Pokoju Słonecznym". Kilka słów powiedział również p. Jeff Sparks. Mikołaj Kopernik, wielki astronom polski będzie od tego momentu oglądany przez dziesiątki tysięcy osób zwiedzających Muzeum Astronomiczne w New Yorku, na równi z innymi znakomitymi i sławnymi astronomami świata.

Paczki PEKAO DO POLSKI

Najtaniej, najszybciej i najsprawniej otrzymą Rodzina i przyjaciele w Polsce

POMOC

przez PACZKI PEKAO tak zw. "DO WYBORU" oraz PACZKI SPECYFIKOWANE wg katalogu.
"BONY TOWAROWE" można również korzystnie i legalnie odstąpić innej osobie.
PEKAO posiada PACZKI: żywnościowe, paczki standartowe, paczki ze świeżymi owocami, słodyczami, napoje alkoholowe,. Upominki dla Pań, Panów i Dzieci. Maszyny do szycia, maszyny dziewiarskie. Różnego rodzaju tkaniny. Konfekcję i galanterię. Lodówki, pralki. Kuchnie gazowe. Telewizory, radioodbiorniki, magnetofony, akordeony. Różne artykuły przemysłowe. Sprzęt kuchenny, sprzęt sportowy, sprzęt motorowy tj. samochody, motocykle, rowery, opony. Materiały budowlane jak np. cement, wapno, cegła, dachówka ceramiczna, bloki z betonu lekkiego, płyty azbestowe - cementowe, papa asfaltowa specjalna. Wyroby hutnicze jak np. blacha, drut ocynkowany, siatka ogrodzeniowa ocynkowana, rury. Węgiel, koks, meble i wiele innych rzeczy.

Tylko Paczki PEKAO wolne od cła

Wielki asortyment lekarstw Amerykańskich

Gotowe do odbioru apartamenty w całej Polsce.
Urządzenia sanitarne, Maszyny Rolnicze j. np. ciągniki kosiarki, młocarki, sieczkarnie, piły do cięcia drzewa elektryczne.

NOWE CENY SAMOCHODÓW

FIAT 125p/1300 model 74	od 1.700$.	do 1.820$
FIAT 125p/1500 model 74	od 1.740$.	do 1.860$
FIAT 125p/COMBI 1300, 74 r.		$1.950
FIAT 125p/COMBI 1500, 74 r.		$1.990
FIAT 126p. 74 r.		$1.150
FIAT 127p. 74 r.		$1.950

Po informacje i Katalogi należy zgłosić się do:

PRZEDSTAWICIELKI Upoważnionej przez PEKAO, New York

p. Heleny BERGMAN,

Caixa Postal Nr 5127 — Telefon: 220-39-65
01000 SÃO PAULO

É A MAIOR CASA ESPECIALIZADA NO RAMO

PEDROSO - MOVEIS E TAPETES

Tapetes, carpetes, forrações e passadeiras de todas as grandes marcas nacionais.

EXCLUSIVIDADE do Piso Nylon Durafelt São Carlos.
EXCLUSIVIDADE para toda a linha ITA de tapetes prontos.
EXCLUSIVIDADE para tapetes e carpetes TABACOW
EXCLUSIVIDADE para a linha nobre colonial de estofados.

O maior estoque de tapetes de pele natural, tipo Exportação.
O maior revendedor de colchões de todas as boas marcas.

DESCONTOS DE 20% A 45% EM PASSADEIRAS, TAPETES PRONTOS E TAPETES DE PELE NATURAL.

Crédito imediato. 24 meses para pagar.

PEDROSO - MOVEIS E TAPETES

25 ANOS DE PRESTÍGIO NACIONAL!

Dr. Murici, esquina Pedro Ivo. Fones: 23-6854 — 22-2075 — 23-9822 — 22-4787

CURITIBA — PARANÁ

* * *

Santos Saraiva, 49 — Fone: 6478 — Estreito

FLORIANÓPOLIS — STA. CATARINA

W. BRYTANIA

UROCZYSTOŚĆ OTWARCIA GMACHU POSKu

Po wieloletnich ogromnych wysiłkach zachodnia część POSK-u oddana została 29 grudnia ub. roku do użytku. Dokończenie pozostałych części, które pomieścić mają bibliotekę i teatr, potrwa jeszcze kilka lat.

Część zachodnia składa się z garażu na 60 samochodów, pomieszczeń na przedsiębiorstwa handlowe, kawiarni i restauracji, pokojów na biura SPK oraz różnych organizacji społecznych; wreszcie ostatnie — czwarte piętro mieścić będzie biura handlowe. Nie wszystko jeszcze jest zapięte na ostatni guzik. Faktem jest, że pod koniec stycznia SPK znalazło się w POSK-u.

WPŁACONE 3.000 FUNTÓW

Na otwarcie POSK-u czekało społeczeństwo, które ofiarnie łożyło na budowę tego gmachu. Z różnych względów terminy otwarcia musiały być przesuwane. Niemniej to co widziano w ostatnich dniach grudnia wywarło wielkie wrażenie, zwłaszcza, że znaczna część osób znalazła się w gmachu POSK-u po raz pierwszy. Uznanie dla tej pracy, mimo że w czasie otwarcia nie wszystko wyszło zgodnie z planami, było tak wielkie, że na ręce urzędującej w czasie uroczystości otwarcia specjalnej komisji, wpłacono 3.000 funtów. Z tej ofiarności władze POSK-u winne być szczególnie zadowolone.

WNĘTRZE GMACHU

Otwarcie POSK-u wywołało wielkie zainteresowanie. Były tłumy w kościele św. Andrzeja Boboli, gdzie biskup W. Rubin odprawił mszę św. i wygłosił kazanie. Ponad 2.000 osób przybyło do samego gmachu POSK-u, na ceremonię otwarcia. Gdy westibul POSK-u będzie ostatecznie wykończony, przedstawiać się będzie imponująco. Tymczasowe tablice wywieszone na ścianach wskazywały, że 515 osób zostało fundatorami POSK-u (fundator płaci 250 funtów) a 3.796 osób zostało członkami POSK-u. Cyfry te zwiększają się z każdym dniem.

Najokazalej i naprawdę reprezentacyjnie przedstawia się sala restauracyjna, którą prowadzić będzie Andrzej Łosowski, przy pomocy 20-osobowego personelu. W kuchni jest najnowszy sprzęt angielski i włoski. Pierwszym kucharzem jest Polak. Pięknie wyposażona restauracja obliczana jest na 130 osób, kawiarnią na ok. 70 a sala balowa na 300 osób.

W osobnej sali wyłożona była pergaminowa książka pamiątkowa, do której wpisywali się goście.

DZIAŁ POETYCKI

G. GARDUCCI

Z wierszy młodzieńczych: SONET 36

(tłum. z włoskiego — M. Kiślański)

Płynie mój okręt samotnie, pośród mew roju,
Chóru płaczliwego, przez wód mętnych odblaski.
I biją go zewsząd, nie dają spokoju,
Złych fal morskich grzmoty i piorunów trzaski.

Do zagubionego brzegu by go niosły...
A wspomnienia moje w płaczu, we łzach toną;
W zmęczonym wzroku, ponad pękniętymi wiosły,
Zwycięstwa nadzieje, zdrużgotane, płoną.

Lecz tam na rufie wytrwa ducha mego pienie,
Patrząc w niebo i w morze, śpiewem swym przekrzyczy
I wiatrów dzikie świsty, i masztów skrzypienie.

Wiosłujemy! Rozpaczy załogo i goryczy,
Do portu w chmurach, do portu zapomnienia,
Gdzie śmierć biała rozciąga raf całun dziewiczy.

WĘGRY:

CMENTARZ POLSKICH LOTNIKÓW POD BUDAPESZTEM

Poza Stowarzyszeniem Lotników Polskich w Londynie mało kto wie, że na Węgrzech istnieje cmentarz, utrzymywany wzorowo przez "The Commonwealth War Graves Commission", na którym m. in. spoczywa 37 polskich lotników. Cmentarz ten, położony przy szosie Budapeszt - Esztergom pop Solymar, w odległości 15 kilometrów od centrum Budapesztu, odkrył przypadkiem Wojciech Jankowski z Warszawy, który spisał skrupulatnie wszystkie dane personalne podane na krzyżach oznaczonych polskim orłem i napisem "Polish Forces".

Najwięcej spośród tych lotników bo aż 13, zginęło 27-8-1944, mianowicie podporucznicy: Kieniewski i Sórówka oraz podoficerowie Ogrodnik, Radwan-Kuzelewski, Waleszek, Witkowski, Augustyn, Kantowski, Kłosowski, Majewski, Szmiglelski, Wańtulok i Woroch. Pozostali ponieśli śmierć podczas przelotów nad Węgrami

KĄCIK RODZINNY:

PLEBISCYT ZA RODZINĄ

To przecież moja Matka szyje ręką drobną,
I widzę pochylony cień Ojca na ścianie,
Co nocami odrabia robotę osobną,
Za którą dla nas wszystkich ma kupić
lubranie.

(Wiersz J. Lechonia pt. U. Mokotowska nr. 15)

Dyskusja na temat małżeństwa i rodziny nie schodzi od kilku lat ze szpalt prasy. Zarzuca się tej pradawnej instytucji socjalnej uczuciowe przeżytki i wsteczne podstawe ideowe, twierdzi się bunczucznie, że świat dzisiejszy może się bez niej obyć, a jednak ona ciągle trwa i najlepiej ze wszystkich modernistycznych projektów wypełnia swe naturalne zadania. Potwierdzamy jej niezachwianą dotąd wartość i wiodącą rolę w draźliwej teraz kwestii populacji na świecie. Niestety, tak zazwyczaj bywa, że cena na pszenicę opada lub się wznosi, tylko chwasty mają ciągle tę samą opłatę.

Ogromne znaczenie więzów rodzinnych potwierdza historia każdego kraju. Nie chodzi tu tylko o głowy koronowane lub ludzi wysoko postawionych w polityce, ale o członków rodzin szczególnie zasłużonych na polu kultury i nauki. W Polsce do takich należą rodziny Estreicherów i Tarnowskich, Zeleńskich i Korzeniowskich, Kossaków i Pawlikowskich. Tradycje dużego poziomu umysłowego i gorącego patriotyzmu przekazywało się tam z ojca na syna i w cieple rodzinnego ogniska rozwijały się one bardzo owocnie. Nic innego, lecz mocna rodzina polska pozwoliła nam przetrwać dziesiątki lat rusyfikacji i germanizacji, wojen i okupacji, wywozów na Sybir i przymusowej emigracji.

Szczególnie w okresach doświadczeń wygnania i głodu opieka rodziny stawała się niczym nie do zastąpienia. Pełniła ona funkcje kościoła i szkoły, szpitala i przytułku, rozrywki i odpoczynku. Ktoś trafnie powiedział o człowieku, że jest jedynym zwierzęciem, które można obedrzeć z własnej skóry, a ono mimo tego żyć będzie. Cierpi jednak przy tym palące męki, które wyłącznie czuła troska najbliższych osób w rodzinie potrafi ukoić i zbliżyć.

Współczesna psychologia do problematyki rodzinnej oddaje swe ważkie słowo. Świat nasz męczy dzisiaj choroba, która z łaciny nazywa się alienacja. Człowiek czuje się wyobcowany z kręgu swoich przyjaciół, staje się obcym w fabryce i na ulicy, nie dba o jednostkę państwo czy społeczeństwo. Jeżeli ona w swym opuszczeniu i samotności nie znajdzie pociechy i bezpieczeństwa w rodzinie, popada natychmiast w lęk i załamania, w izolację chorobową od otoczenia, w pesymizm i agresywną nudę hipisowskich obłąkańców. Już pięćdziesiąt lat temu ze smutkiem napisał Oscar Wilde: Zeby wyrazić czystą miłość między ludźmi pozostał nam teraz restauracyjny napiwek. Jest to gest naprawdę bezinteresowny i ludzki...

W zmieniających się czasach rola i zadania rodziny też ulegają pewnej modyfikacji. Jej funkcja prokreacyjna niebywa już jedyną i najważniejszą, natomiast wytwarzanie atmosfery zgody i miłości między ludźmi, więzów zaufania i pomocy, staje się równie istotne, jak kiedyś rodzenie dzieci. Bo nasza ziemia wyraźnie przeludniona i niedługo szczytem luksusu będzie pobyt na bezludnej wyspie. Akurat atmosfera rodzinna stwarza dla sfrustrowanego człowieka obecnie jakby wyspę zrozumienia i przytulności, pokoju i życzliwości.

Ludzie bez polotu i zgorzkniali krytykują rodzinę z racji nadmiernie dziś licznych rozwodów i aborcji, kłótni i separacji. Lecz bezstronny obserwator musi przyznać, że winę za tak beznadziejny stan nie ponosi sama instytucja małżeństwa czy rodziny, winni są naprawdę ludzie szukający w tych związkach celów egoistycznych i małostkowych. Pesymiści powtarzają z przekąsem, że nawet gdyby mądrość można było kupić na rynku i tak głupota będzie ją sprzedawała.

Zgadza się, że opinia taka może mieć zastosowanie przy palącej teraz kwestii powszechnego rozbrojenia, które pochwalają wszyscy, a nikt go nie realizuje, w sprawie jednak rodziny ludzka głupota nie ma nic istotnego do oznajmienia. Bez żadnej wątpliwości dobra kulturalne i materialne państwa najskuteczniej wytwarzają zgodne i szczęśliwe rodziny, one decydowały kiedyś, że nasi pionierzy i traperzy na preriach przetrwali najgorsze burze i susze, nie złamały ich żadne niepowodzenia i klęski. Ten aspekt życia rodzinnego nie da się niczym podważyć. Astronauci z księżyca dzwonią do swych żon przez ośrodek Huston. Wbrew pseudonaukowym hasłem rodzina tworzy nasze oparcie i nasze plecy wśród trudnych doświadczeń życiowych i jakbyś się nie obrócił zawsze będziesz miał plecy z tyłu i rodzinę przy boku na każde zawołanie. Czyż nie?...

("CZAS" — Kanada)

Życie nie zaczyna się jutro

Życie nie zaczyna się jutro. Jest łańcuchem powiązanym nieustępliwymi ogniwami skutków, przerastających nieraz w gigantyczny sposób przyczyny. Jest spłacaniem długu zaciągniętego bezmyślnie, lekkomyślnie, ze szczerą niewiedzą lub z przymkniętymi oczami.

Terminów płatności niczyja ręka nie podkreśla barwnym ołówkiem na kartkach kalendarza. Są one wielką niewiadomą i wyrastają zawsze najniespodziewaniej, kiedy zapomniało się już dawno o tym, że na stronie, opatrzonej znamiennym nagłówkiem "winien", pozostały pozycje do wyrównania.

Przyniesione na świat, a nie doceniane przez otoczenie skłonności; bezmyślne paczenie charakteru dziecka; brak wpływu, decydującego o rozwoju psychiki; okoliczności w jakich wzrasta i kształtuje się młode istnienie; niezdrowa atmosfera, w której trudno posiąść etyczne podstawy charakteru — to okoliczności łagodzące dla najbliższych, dla kochających, lub współczujących, to może czasem nikłe ziarnko, przeważające szalę wyroku nad podsądnym jeżeli ferują go ludzie o bardzo szerokim horyzoncie umysłowym i uczuciowym. Ale dla ogółu i dla niewidomej, a sprawiedliwej ręki losu, która plącze i rozplątuje powikłane nici naszego istnienia, wszystko to jest pozbawione ciężaru gatunkowego.

Ot, poprostu bańka mydlana, po której nie zostaje nawet piana.

Fałszywy krok, postawiony w młodości. Jedna chwila zapomnienia, przejścia obok tego, co trzeba, lub nie trzeba, co wolno, lub nie wolno. Takie niewielkie napozór uchybienie, takie nie w odmęcie życiowym, które zatajono, zatarto, a nawet czasem odkupiono latami, przeżytymi bez zarzutu.

Wydaje się, że tego nigdy nie było, że ślad zaginął, że to nie my, dzisiaj wykuci z jednej bryły, zahartowani zrozumieniem kiedyś dawno popełnionego błędu, lękiem, przeżytym na skraju przepaści, nie my, przed którymi rozwija się prosta droga, wiodąca do czystego celu.

A tymczasem, jak grom z jasnego nieba, uderza w dorobek długich lat niespłacony dług przeszłości.

Wyrasta, jak kamień na równej drodze, upomina się nie tylko o sumę, ale i o nagromadzone odsetki.

Jeżeli życie poprowadziło nas tak daleko po drodze psychicznego rozwoju, że jesteśmy w możności rozróżniczkować własną winę od niesprawiedliwości ludzkiej, czy okrucieństwa losu, tak często przytaczanych wobec niepowodzeń jednostek — nic jeszcze nie jest stracone.

Znać przyczynę pozornej krzywdy, wyrządzonej nam jakby bez powodu, umieć ustosunkować się do niej racjonalnie, wziąć jej brzemię na swoje, dzisiaj już silne barki i spojrzeć jej jasno w oczy — to uratować się przed następstwami, które mogą zetrzeć na proch człowieka słabego.

W uznaniu winy, w poczuciu obowiązku odkupienia jej w braku zasłaniania się przed samym sobą niesprawiedliwością ludzką, leży poczucie własnej godności — siła, zdolna zatrzymać człowieka na najbezpieczniejszej pochyłości zwrócić mu zachwiany na krótką chwilę szacunek własny ludzki, własne i ludzkie zaufanie.

Ileż razy jednak jesteśmy świadkami ruiny czyjegoś życia, spowodowanego tym, że szuka winy za wszystko, co go spotyka, nie w sobie samym, a w otoczeniu?!

Nie rzuci oklem wstecz, nie przyjrzy się swojemu własnemu postępowaniu z zimnym, nie zachwianym krytycyzmem i bezstronnością; nie stara się odpokutować z godnością i zacząć ząb na ból, którego się nabawił z własnej winy.

Gorycz, zawiść, poczucie doznanej krzywdy pozbawiają go sprawiedliwości sądu, zakłócają wewnętrzną równowagę, każą kryć się przed ludźmi, unikać ich, płacić za chleb kamieniem, niedowierzając, z czasem i nienawidząc.

Człowiek taki sam podpisuje na siebie wyrok. Staje się wkrótce samotnym wśród bliskich i dalszych, zabłąkanym na pustyni, odciętym od możliwości odbudowania swojej egzystencji.

We wszystkich przejawach żalu,jakie zatapiają jego myśli i uczucia, nie pomyślał tylko o żalu do samego siebie i może do atmosfery dziecinnego pokoju, w którym stawiał pierwsze kroki, a w której brakło podstawowej prawdy jakiej nikt nie wpoił w duszę dziecka.

Nie nauczono go bowiem rozumieć i wierzyć, że nigdy nie można przekreślić tego, co było, z wiarą, że nie odezwie się więcej, wiedzieć że życie nie zaczyna się jutro i nie daruje tego, jak spędziliśmy dzień wczorajszy.

Prawo odwetu za dobre i złe jest prawem, opartym na równowadze, a poszanowanie tego prawa trzeba wpajać w dzieci od chwili, kiedy można znaleźć drogę do ich młodocianych umysłów.

Odpowiedzialność za własne czyny i konsekwencje, jakie z tego wynikają, obciążają jednostkę, ale i tych, którzy dzielą z nią życie.

Ileż to razy dawno, bardzo dawno winy mężów czy żon, ojców lub matek krzyżują drogi istot najbliższych i najdroższych! Lekkomyślność w młodości staje się siłą destruktywną wieku dojrzałego powrotną falą, co zatapia cichy bezpieczny port, znosi tamę, wzniesioną pomiędzy tym co było, a tym co jest i będzie.

Młodość nie wie, bo ją tego nie nauczono i nie wierzy w prawo odwetu. Zdaje się jej zawsze, że dosyć zacząć na nowo, aby wszystko wyrównać i wznieść budowę od fundamentów, nie docenia prawdy, ukrytej w słowach, że każdy człowiek jest kowalem własnego losu.

To też obowiązkiem tych, którzy kierują dziećmi i młodzieżą, jest dać im odczuć na każdym kroku konsekwencje złego, czy dobrego postępowania, odpowiedzialność za własne czyny. Poglądowa nauka, poparta dotkliwymi lekcjami, może nieraz przykładami, będzie przyczyną łez i żalu, jednak łzy dziecka prędko obeschną, zabolą dotkliwiej matkę niż dziecko, a doświadczenie, zdobyte za stosunkowo niską cenę, opłaci się w późniejszym życiu tysiąckrotnie i zmniejszy zastęp wykolejeńców, którzy są przekleństwem własnej i cudzej doli.

Nadesłał: **Czytelnik "Ludu"**

Przypowieści na nasze czasy (19)

KRÓLESTWO NADZIEI I KLUCZ

Królestwo Nadziei jest podobne do klucza, lub mówiąc dokładniej, do rezydencji zamkniętej bezpiecznie na klucz.

Istnieje olbrzymi zamek, nie taki w drzwiach ale jakby forteca niedostępna dla nikogo.

Po wygnaniu z raju ludzkość przylgnęła do wynalazku klucza. On mógłby stanowić najlepszy emblemat dla narodów zjednoczonych. Zaczęło się tak: Z początku jeden drugiemu stawiał kłody. Później wymyślono kłódkę, a dziś biedak bezdomny wlecze ze sobą pęk kluczy do swych walizek. Wszystko to piękne i ładne. Niestety, niejeden z nas się obawia, by go nie wtrącono do więzienia pod klucz. Szkoda tylko, że nie zamyka się raz na zawsze szafki i cmentarzy.

Jedyny klucz, który warto nosić w sercu to łaska zasłużona przez Mękę Chrystusową. Ona się przejawia w poświęceniu z miłości i w miłości z poświęcenia. Jedno jest dobre, że tego klucza nikt nie trzyma na uwięzi.

..F. Zb.

Uśmiechnij się...

Żona do męża: — Z niczego nie jesteś zadowolony. Wszystko krytykujesz. A popatrz, słońce świeci, ptaki śpiewają, pszczoły brzęczą.

Mąż: — He, ale one nie umieją mówić.

* * *

Babcia przeziębiła się i jako lekarstwo napiła się trochę wódki. Przechodząc do swego pokoju zatrzymała się, by pocałować wnuczkę.

Wnuczka: — Babciu, ty pachniesz jak tatuś.

* * *

Kuchnia Polska

SZARLOTKA

1 kg jabłek umyć, obrać, pokrajać w cienkie plasterki lub zetrzeć na nożu tarki. Można skropić lekko cytryną, by nie ciemniały. 1 kg mąki przesiać wraz z proszkiem do pieczenia i posiekać z 250 gr margaryny. Zrobić dołek i wbić 4 jajka, wsypać szklankę cukru, dodać 4 łyżki śmietany wszystko razem zagnieść na ciasto, możliwie szybko. Przekroić ciasto na 2 nierówne części, z których większą rozwałkować i wyłożyć na blachę; na to jabłka posypane lekko cukrem (do smaku). Następnie rozłożyć resztę rozwałkowanego ciasta, posypać je cukrem, i upiec szarlotkę w gorącym piekarniku 400 F. na złoty kolor. Gdy ostygnie kroić na porcję. Ciasto można przygotować nawet na kilka dni wcześniej, przechować w lodówce — szarlotka będzie tym smaczniejsza.

INDICADOR PROFISSIONAL

Lekarze:

DR LUDOVICO RYDYGIER
MÉDICO
Estágio Hospitalar de 4 anos nos Estados Unidos — Cursos de Especialização na New York Polyclinic Medical and Hospital —
Consultório: Rua Barão do Rio Branco, 63 — Fone: 23-8494 — 14.º andar — Conjunto, 1411 — Edifício Barão do Rio Branco.
Residência: Rua do Herval, 182 — Fone: 22-5473
CURITIBA — PARANÁ

Dentyści:

DR WINCENTY FLENIK
Godziny przyjęć: od 8 do 11 i od 2 do 6. *Rua Voluntários da Pátria, 620 - CURITIBA.*

DR. SILVESTRE GÓRSKI
CIRURGIÃO DENTISTA
Atende no seguinte horário: segundas, quartas e sextas feiras, das 8:00 às 11:00 e das 15:00 às 19:00 horas. As quintas feiras: das 14:00 às 17:00 horas.
Al. Júlia da Costa, 1190 — Fone: 23-4954 - CURITIBA

DRA. MARIA E. BARANSKI KANIAK
CIRURGIA-DENTISTA
Alameda D. Pedro II, 602 — BATEL
HORÁRIO: Das 15,00 às 19,00 horas
MÓWI SIĘ PO POLSKU!
— FÁCIL ESTACIONAMENTO! —

FELIKS GOLAS
CONTADOR
Registro de firmas na Junta Comercial, contratos, distratos; declarações do imposto de renda.
Serviços de contabilidade em geral.
Rua Cândido Lopes, 205 - 5.º andar - conjunto 54
CURITIBA — Fone: 24-5813 — Paraná

Adwokaci:

DR LEOPOLDO ANTÔNIO SOKOLOWSKI
Sprawy cywilne, kryminalne, inwentarze itd.
Prç. Pres. Getúlio Vargas, 68
Tel.: 488 - S. José dos Pinhais
PARANÁ

PAULO FILIPAK
ADVOGADO
Causas cíveis e comerciais. Inventários da Capital e do Interior. Horário: 9,30 às 11,00 e das 16,00 às 18,00 hs.
Rua Cândido Lopes, 205 — 2.º andar
Curitiba — Paraná

DIONIZIO IENCZAK
ADVOGADO
Załatwia się sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, inwentarze, robotnicze, itd.
Mówi się po polsku!
Bureau Juridico: Rua Vol. da Pátria, 9 - 14.º Andar - Conj. 144 - Esq. Pça XV, Centro - Fone 24-7611 R. 144.
Expediente: das 8,30 às 11,30 e das 17,30 às 19,00 horas. Porto Alegre — RS.

DR EDWARD ŻELAK
Załatwia sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, robotnicze i naturalizacje. Przeprowadza inwentarze.
Rua Emiliano Perneta, n.º 10 — 4 piętro — Conj. 401 (Bay) Pr. Zacarias). Edif. Quinzo
Fone: 22-0278 — CURITIBA

DR LUCJAN KASPSZAK
Pça. Osório, 45 - 1.º and. 105
Telefon: 23-8944 - Curitiba
Załatwia inwentarze, ściąganie wszelkie płatności, przeprowadza usuwanie lokatorów, broni sądownie w jakichkolwiek sprawach kryminalnych.
Mówi się po polsku.

AUTO MECÂNICA LONDRINA

DE
GETULIO THADEO OSTROWSKI
Mecânica de automoveis em geral.
Pintura — Lataria e Torno.
Rua João Negrão, 1.820 — Fone: 23-4844
Curitiba — Paraná
Fala-se em polonês

O MELHOR EM PREÇO E SERVIÇO

AUTO VIDROS S. CRISTÓVÃO
TEM DE TUDO PARA SEU CARRO
VIDROS-BORRACHAS-ACESSÓRIOS
MATRIZ: R. NILO CAIRO, 52 — Fones: 22-7363 24-5707
FILIAL: R. CONS. LAURINDO, 961

RÁDIO CAMBIJÚ

ZYE — 348 — 1520 KHZ
Boa música, Clube dos Sócios, Têrço em Família. Música polonêsa aos domingos das 17,00 às 18,00 horas. Homenagens, Anúncios. — Avisos e Recados para América. 82.800 — ARAUCÁRIA — Fone: 109 — PARANÁ

Dlaczego na cenzurowanym właśnie CIA?

Nie jest tajemnicą, że tajne wywiady istnieją i to nie od dzisiaj, czy wczoraj. Ich historia jest tak stara, jak starą jest historia narodów i państw, ponieważ każde miało je zawsze i ma nadal.

Znane jest francuskie SDCE, angielskie SYS, sowieckie KGB, mniej niemiecki, japoński, lub te pomniejszych państw. Znaną postacią stała się Mata-Harri, szpieg niemiecki podczas pierwszej wojny światowej, potem sławnym był Canaris, a ostatnio Gellen, który służył, conajmniej, trzem wywiadom jednocześnie: sowieckiemu, niemieckiemu i japońskiemu.

Skoro więc istnieją wywiady, siłą rzeczy istnieją i szpiedzy, którzy pracują albo dla pieniędzy, albo dla idei. Każdy wywiad werbuje do swoich szeregów ludzi z różnych środowisk i na różnych szczeblach hierarchii urzędniczych, w różnych państwach.

Książka F. Agee, byłego szpiego CIA stała się sensacją nie byle jaką, przede wszystkim dlatego, że w niej Agee podał imienną listę bez mała że nie wszystkich swoich byłych kolegów, rozsianych po świecie; wyjawił tajne działania CIA, oraz zadenuncjował szpiegowanie przez nią własnych amerykańskich obywateli. Tym ostatnim przyczynił się do nowego "Watergate", ponieważ nic tak nie dotyka i nic tak nie porusza Amerykanów, jak naruszenie ich praw obywatelskich, naruszenie osobistych wolności, w obronie których nie wahają się przed niczym, jak to potwierdziła już historia Nixona.

Czy książka jest fikcją, czy prawdą pokaże czas, komisje, dochodzenia itd.?

Co miał Agee na względzie, wydając swoją książkę? Chodziło mu o rozgłos, pieniądze, czy jest on szpiegiem na wzór Gellena?

Wszystko co się zarzuca CIA, popełniają także inne wywiady, w mniejszej lub większej skali. Nie inną jest polityka państw od tej amerykańskiej. Dla przykładu mogą służyć takie notatki prasy: "dialog pomiędzy ZSRR (Sowiety) a Anglią zmroził się, poczynając od 1970 roku, kiedy to po skandalach szpiegowskich, urząd angielski wydalił z Anglii około 100 osób spośród dyplomatów i urzędników sowieckiej ambasady". W tym samym czasie zaszły podobne historie w Holandii i Argentynie.

Nie tak dawno upadł premier Niemiec Zachodnich, W. Brandt, ponieważ ujawniono, że jego najbliższy współpracownik szpiegował dla Niemiec Wschodnich.

W grudniu 1974 roku w Karlsruhe (Niemcy Zachodnie) aresztowano 12 techników IBM, którzy szpiegowali na rzecz któregoś z państw Europy Wschodniej.

Jest powszechnie wiadome, że Sowiety i Chiny popierają specjalnie te państwa, w których reżym jest komunistyczny. I tak pierwsi popierają Kubę, a drudzy Albanię. Ich względami cieszą się partie komunistyczne, gdziekolwiek one są. Te ze swojej strony, w Sowietach i Chinach znajdowały się pod obserwacją i kontrolą Bundesnachrichteudinst (niemiecka CIA).

Jednego zdołał już dokonać Agee: odwrócić uwagę wielu, a specjalnie Amerykanów od spraw Wietnamu, gdzie, pomimo podpisanego zobowiązania zawieszenia broni przed dwoma latami prawie toczą się nadal zacięte walki pomiędzy Wietnamem Płdn. a Wietkongiem, a ilość zabitych dosięga 120 tysięcy; od Bliskiego Wschodu, nad którym wybuch nowej wojny wisi na włosku; od politycznych walk pomiędzy socjalistami i komunistami w Portugalii, którzy dążą do objęcia władzy, każdy sobie.

Dalej historia wokoło CIA jest jednym z faktów, który jeśli nie przyczynił się już, to może przyczynić się w najbliższej przyszłości do osłabienia pozycji Stanów Zjednoczonych, z czego niejeden zechce skorzystać. Staje się to tym prawdopodobniejsze, gdy weźmie się pod uwagę np. wypowiedzi, Isser Hazeka, eks-szefa tajnego wywiadu izraelskiego: "globalna polityka sowiecka, wykorzystując obecne osłabienie Zachodu, polega na osiągnięciu daleko idących korzyści strategicznych, politycznych i ekonomicznych".

Podobnie brzmią słowa analisty politycznego "Globo": "można zaobserwować w stosunkach ekonomicznych i handlowych Związku Sowieckiego z Zachodem pewne zaostrzenie i nieustępliwość, gdyż najwidoczniej chce on wykorzystać trudności państw zachodnich. Gdy rozmawiają z mocnymi szukają dla siebie wzorów, przeszkolenia, a w końcu poparcia dla osiągnięcia ostatecznego swego celu: objęcia władzy. Do tego służą częste zjazdy tych partii, lub wyjazdy ich przedstawicieli do Rosji, czy Chin. Taki odbył się ostatnio w Budapeszcie (Węgry), gdzie radzono nad różnymi sprawami i gdzie, między innymi, Kadar (Węgry) powiedział: "w obliczu obecnej sytuacji w świecie jest niezbędna akcja wspólna i "skoordynowana" (naturalnie partii komunistycznych)".

I te partie działają. W dniu 19-XII-74 zostały rzucone bomby w różnych punktach miasta Meksyku, Guadalajara i Oaxaka. Aresztowany jeden z zamachowców należał do grupy terrorystycznej "Setembro 23 — Liga Komunistyczna".

Tygodnik "Akkabar Elszfom" robi odpowiedzialną za rozruchy, zaszłe na początku stycznia w Kairze, Partię Komunistyczną.

W dzielnicy Paredes — Lima, w Kolumbii, odkryto arsenał, aresztując przy tym M. Quintero, członka grupy Vasques Castano — terrorysty komunistycznego.

Minister pracy zadenuncjował istnienie konspiracji przeciwko rządowi w łonie kolumbijskich syndykatów robotniczych, dyrygowanych przez komunistów. W Meksyku odkryto plany mieksykańskiej partii komunistycznej, które miały na celu akcje terrorystyczne w Gwatemali i Salwadorze.

Donosi dziennik "Stern": "politycy różnych partii są pełni uśmiechów, lecz uśmiechy te znikają, gdy chodzi o potrzebującego".

Wiele znaczące są słowa prezydenta Meksyku, a ostatnio także Czou En-lai, że zanosi się na trzecią wojnę i że Stany Zjednoczone oraz Związek Sowiecki przygotowują się do ewentualnej, być może nieuniknionej rozgrywki.

Ludmiła Drohejko Olszowska

CHARUTARIA LIBERTY

Sementes de cebola — vermelha, branca — Pera de importação — Bracatinga — Tarrachas para mecânica de ferro — Cr$ 198,00 — Caçarolas de ferro — Máquinas para corte de grama — manuais e elétricas — Limas — K. F. e da Polônia — Fogões e Lampeões a gás e peças — Escadas metálicas — Cr$ 148,00 — Fumos: Tietê, Minas, Goyano e Amarelinho. — Bombas para inseticidas — manuais e de costa — Bombas de prata para chimarrão.

FLORECKI
Rua Saldanha Marinho, 148 — Curitiba — Paraná

MIGAWKI Z "OPOKI"

(W OPRACOWANIU STEFANA CZAPLIŃSKIEGO)

Mało miałem sposobności do wystąpień publicznych. Ograniczałem się raczej tylko do rozmów. Przemówienie publiczne w Kurytybie urządziłem sobie sam; byłem nadto zaproszony w tym mieście na dwa tylko mniejsze posiedzenia, na których mogłem przemawiać. W małym zebraniu uczestniczyłem tylko w mieście Porto Alegre (a także w mieście S. Paulo, oraz dla tradycjonalistów brazylijskich z grupy Gustavo Corção w Rio de Janeiro — Red.). W dwóch parafiach, na wsi, raz w Paranie, i raz w R. G. do Sul, miałem okazję przemawiać, i to kilkakrotnie, w kościele. Ale rozmów indywidualnych miałem tak ogromną ilość (miała je także i moja żona), że na brak zetknięcia z ludnością polską nie mogę narzekać.

Podróżowaliśmy z powiatu do powiatu, i z kolonii do kolonii, najczęściej autobusem, czasem piechotą. W obrębie powiatów polscy proboszczowie, z wielką uprzejmością, wozili nas najczęściej swoimi samochodami. Czasem czynili to i świeccy. Konno czy na mułach nie jeździliśmy; czasy te, jeszcze niedawno, już się w pld. Brazylii całkowicie skończyły. Muszę dodać, że sieć szos asfaltowych jest tam wszędzie świetna i ciągle się zagęszcza. A tam gdzie nie ma asfaltu, tzw. "czerwone drogi", przetarte przez lasy i stepy o żelazistej ziemi, też są, o ile nie ma deszczu, całkiem znośne.

Muszę stwierdzić, że stan polskości zastałem lepszy, niż się spodziewałem. Wiedziałem o tym, że dawnymi laty Polacy stanowili poważny odsetek ludności Parany i niektórych okolic dwóch pozostałych południowych stanów, ale że się to zmieniło, bo miliony rdzennych Brazylian napłynęły do Parany i w ogóle na południe ze stanów północnych, a obok nich zjawiło się tam wiele nowej kolonizacji japońskiej, włoskiej, niemieckiej i innej i Polacy stali się w Paranie a tym bardziej w dwóch innych stanach tylko drobną mniejszością. Przekonałem się, że wszystko jest prawda. Ale wymaga to jednej poprawki: nowa kolonizacja nie wtargnęła na tereny obsadzone przez Polaków, ale opanowała ogromne przestrzenie dotąd puste, a więc Polacy pozostali na swym terytorium bądź w większości, bądź jako element obecny w znacznym odsetku.

Tylko Ukraińcy obecni są w znacznej liczbie tam, gdzie żyją Polacy. W powiecie Prudentopolis stanowią większość ludności, Polacy są tam mniejszością. W wielu okolicach są oni obecni obok Polaków jako mniejszość. Są zresztą i takie okolice, gdzie ich między Polakami nie ma wcale. W sumie, jest ich w Brazylii mniej niż Polaków (liczą chyba do 200.000 dusz — Red.), ale są jednak między Polakami siłą znaczną. (Żyją tylko tam, gdzie są Polacy). Trzyma ich odrębność organizacji cerkiewnej oraz to, że nie ziamały ich w tym stopniu co Polaków represje z lat po roku 1938. Mimo różnicy obrządków oraz narodowych animozji, także i ich wrogości "starokrajskich", obecnością swą wzmacniają oni pozycję polskości, a Polacy wzmacniają ich pozycję. Polacy i Rusini mówią podobnym językiem i łatwo się ze sobą porozumiewają, ich warunki egzystencji, interesy gospodarcze itd. są identyczne, jest między nimi wiele osobistych stosunków, małżeństw mieszanych itd. W pewnym stopniu, stanowią jakby jedno wielkie społeczeństwo słowiańskiego pochodzenia.

Oczywiście przewaga liczebna Polaków na niektórych obszarach, a nawet umacnianie się tej przewagi, nie oznacza, że nie toczą się tam procesy asymilacyjne. W wielu rodzinach język portugalski zaczyna w młodym pokoleniu przeważać. Dotyczy to zwłaszcza miast. Na ogół jednak, uważam, że polskość trzyma się w Brazylii wcale nieźle. Jest zjawiskiem powszechnym, że na wsi dzieci, często czwartego, nawet piątego, szóstego pokolenia, rozmawiają z sobą po polsku. Dopóki ten stan rzeczy trwa, nic nie jest tam z punktu widzenia polskości stracone.

* * *

Jestem zdania, że Polaków w Brazylii jest nie mniej niż milion. Statystyk dokładnych nie ma, ale opieram to na następujących rozumowaniach.

Ks. Józef Zając, redaktor LUDU i dobry znawca stanu polskości w Brazylii, obliczał że na początku 1971 roku Polaków w Brazylii było 840.000 nie licząc emigracji wojennej, a 849.000 razem z tą emigracją. P. Michał Sekuła obliczył, że w roku 1970 Polaków w Brazylii było 842.560 (obie liczby podane w kalendarzu "LUDU" na r. 1971). Można więc bezpiecznie przyjąć 840.000 na koniec roku 1970. Przyrost ludności w Brazylii wynosi 2,9% rocznie.

(c. d. n.)

ROMAN WACHOWICZ

Strzępy Historyczne

Araukaria - spod pługa

ROK 1972

— Cóż będziemy robić, jak to jest prawda. Musimy znosić obelgi i pokutować za winy ojców.

Ciągłe rewolucje w kraju sprzyjały w dozbrojaniu się Kabokli. Przy spotkaniu się, niby to z początku na wesoło, strącano kapelusze z przysłowiem: podczas wojny i kapelusz niespokojny (no tempo da guerra, chapeu na terra); kapelusze leciały na ziemię i zaczynała się awantura.

Gdyby Polacy przetrwonili przywiezioną kulturę i nie dbali o szkoły i kościoły, to napewno w trzecim pokoleniu przewyższyliby kabokli w rozbojach, zacofaniu i zabobonach. Ale budowanie i utrzymywanie szkół i kościołów uchroniło ich od wynaturzenia się. Emigranci, wiarą, pracą, oświatą i pokorą zwyciężyli sertong, w który Portugalczycy całkowicie wsiąkli.

POTOMKOWIE PIONIERÓW — WATAŻKAMI

Z powodu niegoraniczonego handlu prochem i śrutem, broń stała się dostępna dla każdego, kto tylko chciał... Więc nic dziwnego, że wyrastali watażki nawet z najlepszych rodzin. Fazenderzy sprzedawali ziemię, zbrolili się, zaprawiali synów w pojedynkach na noże; uczyli strzelać do celu, nawet i do miedziaka rzucanego do góry.

Do sławnych rozbójników należeli: Libino, Cordeiro, Padilha, Leal, Pinheiro, Moreira i inni. Na miejscu morderstwa rodzina zabitego stawiała krzyż. Od miasteczka Araucaria do drogi idącej na Rio Baixo, na przestrzeni 4 kilometrów w roku 1925, stało jeszcze 14 przydrożnych krzyży. Nieraz pod wpływem dzikiego humoru uprawiano rozuzdany bandytyzm. Weźmy chociażby taki przykład: W knajpie w Campo Redondo zeszli się sąsiedzi, aby zasięgnąć nowin, spotkać znajomych... Był tutaj poważny tartacznik "Italiano", właściciel ziemi, poważny Kabokli i wielu innych. Nadjechali watażki; ośmiu ich było. Dowodził Padilha. Dowódca nosił dwa rewolwery, nóż i długie cholewy. Przed karczmą grano w "kaszolę". Padilha zwrócił się do starszego z rozkazem:

— Masz służyć za słupek... i uwiązał do niego konia. Jego kapandzy już się rozstawili przed sklepem. Kaboklo z przywiązanym koniem do siebie, upokorzony, spełniał rolę kołka. Zawadjaka wszedł do sklepu.

Przy balkonie siedzieli: tartacznik i dwóch innych. Padilha kupił kilo kiełbasy i kilka bułek, położył rewolwer na kiełbasie, podsunął tartacznikowi:

— Jedz, jeżeli ci życie miłe!

Wyszedł i wyciągnął z pod siodła winczester. Powrócił. Tartacznik bez oporu jadł kiełbasę i bułki, dławiąc się na sucho.

W powrotnej drodze obłożyli kolonistę batami. Dalej wpadł do Simplicia, zabrał mu żonę i nazwał go tchórzem. W Catanduvas, przed karczmą, wybrał silnego Kabokla, wsiadł mu na plecy, kłuł ostrogami i nawoływał jak ma biegać — kłusa i galopem.

Podobni jemu rozbójnicy posiadali po lasach swoje kochanki.

Sypali miedziakami i leśne boginie ubóstwiały ich. Gdy przyszło potomstwo, to dziadziowie z lęku przed "walentonem" siedzieli cicho;ochrzcili znajdę, stosując się do okoliczności dawali imiona: Santos, Bemvindo, Boaventura, Cruz, Aparecida itp.

Szerzyli oni terror nie mały; nawet organista śpiewał na chórze z rewolwerem za pasem (Catanduvas do Sul).

Każdy rozbójnik znalazł swój zasłużony koniec. Padilha musiał opuścić okolice, bo wielu szukało pomsty za doznaną obrazę. Na wygnaniu spotkał gorszego od siebie rozbójnika. Otrzymał od niego sześć kul. Rażony, sięgnął za nóż. Przeciwnik z wyładowanym rewolwerem umykał; z chwilą kiedy skakał przez płot, Padilha sięgnął go nożem w pośladek, ale cios sparaliżowanej ręki był już słaby. Padilha upadł i wyzionął ducha pod płotem.

Podobny Padilii Aparicio, na weselu swego krewniaka, powstał od stołu i powiedział: — Do tej pory mieliście wesele, a teraz będzieie mieć smutek — i jednym wystrzałem zamordował swojego dziadka. Policja nie potrafiła go ująć.

(c. d. n.)

LIST Z POLSKI

OD REDAKCJI:

W związku z 65 rocznicą pożycia małżeńskiego państwa Teofila i Marianny Kempów, otrzymali Oni od przyjaciółki z Polski bardzo piękny i wzruszający list, który przytaczamy poniżej w dosłownym brzmieniu. List ten jest odpowiedzią na taśmę magnetofonową, którą nagrano z okazji wyjazdu do Polski wnuka państwa Kempów.

Drodzy, Kochani Państwo!

Najmocniej, najgoręcej przepraszam za przerwany kontakt w korespondencji.

Coś się ze mną działo, że w żaden sposób nie mogłam zdobyć się na napisanie listu. Miałam wrażenie, że niedługo umrę i dlatego milczałam.

Tymczasem wczoraj przyjechał Marcello z dziadziem Antonim, włączono taśmę magnetofonową i tak mnie to wzięło, że już dziś, na gorąco piszę do Państwa.

Dziękuję serdecznie za zdrowienia. Parę miesięcy temu przyjechali: p. Irenka z mężem ,synem i jeszcze jednym panem z Warszawy. Co to za przemili ludzie.

Pod koniec ich pobytu u nas, prosili bardzo o garść ziemi dla Państwa i listek róży — i tam, wśród kwitnących róż, wśród blasku zachodzącego letniego słońca, samorzutnie zrobiła się jednominutowa cisza, by w jej nastroju podjąć garść ziemi i przesłać przez najbliższych Waszemu sercu do upragnionych przez lata całe, tę polską, naszą ziemię, która po najdłuższych latach życia, spocznie na waszych sercach. Panie Teofilu! Pani Mario! proszę mi wierzyć, że nie chciałabym drugi raz tego aktu zabierania polskiej ziemi (na wiadome cele) przeżywać.

To nie powieść Rodziewiczówny, która w swoich książkach podkreślała od lat, umiłowanie Ojczyzny, umiłowanie naszych prochów. Inaczej przeżywa się przesyłanie ziemi poczta, a inaczej osobiście... Proszę mi wierzyć, że niektórzy w naszym różanym ogrodzie mieli łzy w oczach...

W tej chwili

Bispos do Brasil jamais apoiarão o divórcio

FORTALEZA — "Jamais um bispo ou um padre poderá ser a favor do divórcio. Seria uma traição do encargo que lhe foi confiado por Nosso Senhor. Os bispos e os padres, como todo e qualquer cristão, só poderão ensinar o que Jesus mandou ensinar. Ora, uma das doutrinas mais claras do Evangelho é a doutrina da indissolubilidade".

As afirmações são do Arcebispo de Fortaleza, D. Aloísio Lorscheider, no único pronunciamento que fez sobre a possibilidade da institucionalização do divórcio no Brasil, gravado antes de sua viagem para a Colômbia.

O PRONUNCIAMENTO

"Nosso assunto é a família. Nesta semana fêz-se, de novo, muito barulho ao redor do divórcio. Infelizmente há sempre de novo pessoas que, irresponsavelmente, desejam comprometer a Igreja, comprometendo padres ou bispos. Dizem que há padres, que há bispos a favor do divórcio. É preciso estar muito atento e ouvir com muito sentido crítico tais informações. Nunca jamais um bispo ou um padre poderá ser a favor do divórcio. Seria uma traição do encargo que lhe foi confiado por Nosso Senhor. Os bispos e os padres, como todo e qualquer cristão, só poderão ensinar o que Jesus mandou ensinar. Ora, uma das doutrinas mais claras no Evangelho é a doutrina da indissolubilidade. Nosso Senhor falou diversas vezes sobre a questão, e os evangelistas, com eles São Paulo, são claros em nos dar a vontade de Nosso Senhor. E só esta vontade é que vale. Toda e qualquer lei, feita também pelo Estado, que se oponha à Lei de Nosso Senhor, é uma lei injusta, é uma Lei pecaminosa, é uma Lei ilícita.

O que diz o Nosso Senhor?

Se abrir o Evangelho segundo São Mateus, capítulo 19, poderá, como os fariseus, perguntar a Jesus se é lícito dar um fora à própria mulher por qualquer motivo. Jesus responde: "Vocês não leram que o Criador os criou, desde o princípio, homem e mulher e disse: deixará o homem pai e mãe, e se unirá à sua mulher, e serão os dois uma só carne? Assim já não são dois, mas uma só carne. Portanto, o que Deus uniu, o homem não separa".

Jesus fala aí muito claro: o casamento Deus o quis desde o princípio do mundo **uno** e **indissolúvel**. A unidade exclui a poligamia e a poliandria. Isto significa: não é permitido ao homem ter duas ou mais mulheres, não é permitido a uma mulher ter dois ou mais homens. É um com uma. Isto significa a unidade.

E a indissolubilidade significa que o casamento não se pode dissolver, não se pode anular. Por conseguinte, o divórcio não é permitido de forma nenhuma.

Depois que Jesus deu esta explicação, os fariseus insistiram: "Mas, Moisés ordenou que se desse a ata do divórcio quando alguém se divorciasse". Jesus respondeu de novo: "Moisés permitiu-os repudiar vossas mulheres por causa da dureza do vosso coração; mas no princípio não foi assim". Novamente Jesus é muito claro: "Podiam mandar a mulher embora ou a mulher ao homem por causa da dureza do coração". Mas, no princípio, no início, não foi assim. E Jesus é tão claro que até os apóstolos se admiram e dizem: "Se tal é a condição do homem em relação à mulher, não vale a pena casar-se".

Os apóstolos sabem muito bem que a vida a dois não é fácil. Em qualquer casamento haverá sempre problemas. Nem por isso é lícita a separação e casar-se de novo com outra ou ajuntar-se com outra. Nada disso é permitido, nada disso é lícito.

Muita gente ainda não entendeu que os casados estão a serviço de nosso Senhor. O casamento também é um ministério, é um servir para o reino de Deus. Todos os cristãos, seja o lugar em que estivermos, somos instrumentos nas mãos de Deus para servi-lo. E não só os cristãos. Todas as criaturas humanas devem adorar o Criador. Isto significa: devem obedecer à vontade de Deus. A vontade de Deus é o casamento uno e indissolúvel.

Acontece que, em nossos dias, entre nós, se escreve ou se diz que a Igreja abrandou a sua posição, que a Igreja não é mais contra o divórcio. Tudo isto não é verdade. A Igreja nunca abrandou nem poderá abrandar sua posição. A Igreja não pode negar a palavra de Deus. Ela seria infiel. Ela seria uma traidora. E isto é impossível para a Igreja, que goza da assistência constante do espírito que conduz a Igreja à verdade total. Tanto não é verdade que a Igreja, no Concílio Vaticano II, em 1965, portanto há precisamente 10 anos, dizia que o divórcio é uma "peste". Não sei se pode existir palavra mais forte do que esta: peste. Todos sabemos o que é peste. Se o divórcio é denominado, pela Igreja, peste, será que ela está a favor do divórcio? Nunca; jamais.

Como hoje se espalham muitos erros, é preciso que você, radiououvinte, esteja muito atento e leve também aos seus amigos e conhecidos esta posição da Igreja, que é a única verdadeira, a única que faz a criatura feliz. A Igreja trairia a própria criatura humana se ela fosse a favor do divórcio. Deve, portanto, ficar muito claro para você e todos os seus parentes, amigos e conhecidos, que a lei do divórcio será sempre ilícita. Nunca poderá ser usada nem lícita nem validamente. É uma lei inválida. Tudo o que se opõe à lei de Deus, é inválido.

A Igreja nunca mudou a sua posição; nunca a mudará; nunca a poderá mudar. Nenhum bispo, nenhum padre poderá ensinar diversamente. Também nenhum cristão poderá ensinar diversamente. Se o fizer, é traidor de sua alta missão. O casamento é indissolúvel e **uno**. Esta é a verdade. A Igreja nunca poderá estar a favor do divórcio. Ela jamais poderá mudar a sua posição. Ela é esposa fiel de Cristo, não adúltera; fiel até Parúsia, até o momento em que Jesus voltará para julgar a humanidade. Uma vez cumprida a sua missão, a Igreja estará para sempre com o seu Senhor. Ninguém se engane nem se deixe enganar: a atitude da Igreja é a mesma até o fim".

PETRÓLEO E GÁS EM ALAGOAS

A Petrobrás acaba de descobrir mais uma jazida de petróleo e gás nos dois poços que está concluindo no campo de Mero, na plataforma continental alagoana. De acordo com informações que circulavam na Superintendência da Região de Produção do Nordeste, da Petrobrás, os poços conhecidos como Mero-1 e Mero-2, feitos com o objetivo de delimitar o campo, tocaram uma nova rocha-reservatório de petróleo e gás. Extra-oficialmente sabe-se que foi ordenado que as plataformas de perfuração atingissem profundidade maior que o poço Alagoas-10, submarino, que descobriu o campo de Mero.

Quando os dois poços atingiram profundidade superior a três mil meros registrou-se a primeira descoberta. No poço Mero1, tocou-se em um importante lençol de gás que, devido à sua alta pressão, ainda é motivo de trabalhos: a Petrobrás pretende controlar a pressão existente no interior do poço para então testá-lo.

Já no poço Mero-2, as brocas da plataforma de produção tocaram uma jazida de petróleo, entremeada de gás. Entretanto, ainda não há qualquer informação a respeito da potencialidade da nova jazida. Alguns dados podem ser divulgados nas próximas horas, mas apenas como estimativas superficiais.

Anteriormente, no poço Alagoas-10, o pioneiro do campo, quando a sonda chegava à profundidade de três mil metros atingiu uma jazida de petróleo e gás. Contudo, as pressões existentes no poço impossibilitam o levantamento de dados a respeito da nova jazida. Mesmo assim, a Petrobrás determinou que nos poços subsequentes se atingisse profundidade bem superior, para que se chegasse à rocha-reservatório, pretendendo uma avaliação.

Em outra área alagoana, informa-se que o reencontro de uma formação serrária com petróleo, no campo de Furados, comprovou a existencia de uma formação geológica de grandes potencialidades no Estado. O reencontro ocorreu no poço de Furados-20. Considera-se agora que a programação da Petrobrás para a região deverá ser reforçada ainda mais.

A formação serraria foi descoberta no poço Furados-19, também em Alagoas, e vista pela primeira vez como produtora de petróleo e gás. O fato é considerado por diversos geólogos, como de importância significativa, por acharem que a formação serraria está fadada a transformar-se em uma das rocha-reservatório de maiores potencialidades petrolíferas em todo o Nordeste brasileiro.

PAZ VERDADEIRA E COEXISTÊNCIA PACÍFICA

O Evangelho fala da felicidade dos pequenos e dos fracos. O Senhor escolhe os mais pequeninos para lhes revelar suas maravilhas. Assim o fez com Maria, enchendo sua alma de maravilhas. Ela sabia muito bem que era pequena, e no entanto proclama: "Todas as gerações me chamarão de bem-aventurada, porque o Senhor fez em mim maravilhas". Em todos os pequenos da América Latina, em todos os camponeses, em todos os operários, o Senhor fez maravilhas, pôs neles capacidade criadora e, como a Tistu do Livro de Maurice Druon, lhes deu dedos verdes que poderiam fazer felizes os outros por sua luta pela justiça com amor, sem utilizar as armas e os processos da violência estabelecida e repressiva.

Creio que os que nos evangelizaram na América Latina nos educaram para a paz. Mas uma paz que não está baseada na justiça, na verdade, no amor fraternal, na liberdade. É mais uma coexistência pacífica com o poder opressor. Nos educaram no respeito pela autoridade e nos disseram que toda a autoridade vem de Deus. Mas não ensinaram que a única autoridade que vem de Deus é a que consiste em servir humilde e seriamente à promoção dos homens. Educaram-nos no respeito pela propriedade privada. Elaboramos teses filosóficas para legitimar o direito à propriedade de quem possui uma. Porém não fizemos esforços para provar que quem não tem nenhuma propriedade tem o direito prioritário de participar nos bens que o Senhor pôs à disposição de todos. Por esta formação nos educaram para sermos cristãos sem força, sem alma de luta, sem espírito de justiça, sem fome e sede de justiça.

Creio que o incipiente movimento da não-violência na América Latina está chamado a prestar um serviço para a formação dos cristãos que têm senso de justiça e que se comprometem, em nome de sua fé, com todos os irmãos, mais fracos e mais explorados. (CIC).

Dom Antônio Fragoso

São Marcos (RGS) homenageia a imigração polonesa

O Prefeito municipal de São Marcos, Sr. Manoel Ramos de Castilhos, em consonância com o programa do Governo Estadual instituindo o Biênio da Colonização e Imigração do Rio Grande do Sul, tomou a iniciativa de render condigna homenagem aos vanguardeiros imigrantes que, a partir de 1890, se foram estabelecendo na região serrana, existente na confluência do rio São Marcos e do rio das Antas.

Ao ensejo do centenário da imigração polonesa e italiana, a Prefeitura Municipal de São Marcos houve por bem por em relevo as benemerências dos pioneiros poloneses e italianos. O Prefeito Sr. Manoel Ramos de Castilhos, apresentando um projetolei à apreciação da Câmara dos Vereadores, sugeriu que uma avenida e uma praça da cidade fossem designadas com nomes capazes de recordar aos pósteros a contribuição dos imigrantes poloneses e italianos para o desenvolvimento da antiga Colônia de São Marcos. Na ocasião, assim se expressou o Prefeito sãomarquense:

"Foram por primeiros os imigrantes poloneses que, pelo ano de 1890, penetraram nesta nossa região, seguidos por imigrantes italianos. Oriundos de longínquas plagas, esses heróicos imigrantes estabeleceram-se no coração da mata virgem, empenhando-se num trabalho desbravador, árduo e fecundo, para o desenvolvimento e prosperidade deste território acidentado, que eles obtiveram por sua pátria adotiva.

Agora, comemorando o Centenário da Imigração em nosso Estado, temos o dever de render as nossas homenagens a esses pioneiros desbravadores e povoadores desta região serrana.

Inicialmente, estamos a propor a denominação de AVENIDA PROF. FRANCISCO STAWINSKI para a via pública, localizada no bairro "Francisco Doncatto", que está fadada a alcançar, logo mais, grande destaque, pois foi traçada em local atraente e de vista panorâmica incomparável e, além do mais, passará defronte do futuro Pavilhão de Esportes, em que se realizarão periódicas reuniões da comunidade e exposições agro-industriais.

Dando o nome de PROF. FRANCISCO STAWINSKI a essa via pública, estamos prestando nossa homenagem aos pioneiros poloneses que, em número de 450 famílias, aqui chegaram, abrindo as primeiras clareiras na mata virgem, fazendo as primeiras roças, construindo estradas e organizando as primeiras escolas particulares.

FRANCISCO STAWINSKI foi autêntico líder e professor, que se dedicara com singular carinho e devotamento, à instrução e educação da juventude da ex-Colônia de São Marcos. Era homem que endossava todos os interesses dos seus patrícios, orientando-os e resolvendo-lhes os problemas. Era pessoa de aprimorado sentimentos religiosos. Foi o auxiliar de maior dedicação com que contava o vigário da paróquia. Era, enfim, FRANCISCO STAWINSKI a figura central da comunidade são-marquense, sempre pronto a servir às boas causas e a seus semelhantes.

É por tudo isso, de inteira justiça, que devemos dar o seu nome a uma via pública, não apenas por seus dotes pessoais de caráter e bondade, senão ainda com o sentido de homenagearmos os imigrantes poloneses, que fizeram de São Marcos o seu nascente núcleo de colonizadores.

São essas as razões que manifesto aos componentes do Legislativo Municipal, justificando as iniciativas arroladas no projeto de lei, agora submetidas ao exame dos senhores vereadores". AAs° Manoel Ramos de Castilhos, Prefeito Municipal.

Aos 24 de dezembro de 1974 foi promulgada a Lei Municipal Nº 188, cujo Artigo 1º estabelece o seguinte:

"A via pública de nome Avenida Mauá, localizada no arrabalde "Francisco Doncatto", passa a denominar-se AVENIDA PROFESSOR FRANCISCO STAWINSKI, estendendo-se de oeste até encontrar-se com a rua Santa Catarina, no mesmo arrabalde".

A AVENIDA FRANCISCO STAWINSKI vai ser inaugurada solenemente a 03 de março do corrente ano, às 11 horas. O ato será presidido pelo Sr. Prefeito Municipal e pela população são-marquense. No mesmo dia, a Comissão Coordenadora do Centenário da Imigração Polonesa inaugurará na Praça do Imigrante uma lápide com os seguintes dizeres:

EM 1980 AQUI SE RADICOU UM GRUPO DE POLONESES
FUNDANDO A "COLÔNIA DE SÃO MARCOS".
HOMENAGEM DESTA COMUNA POR OCASIÃO DO
BIÊNIO DA COLONIZAÇÃO E IMIGRAÇÃO,
QUANDO SE COMEMORA O CENTENÁRIO DAS
IMIGRAÇÕES ITALIANA E POLONESA PARA O RIO
GRANDE DO SUL (1875-1975).

Esporte em Revista

Taça de S. Paulo: Portuguesa - Corintians 2x0, Palmeiras - Portuguesa 1x0, Santos - Corintians 2x0, Palmeiras - Corintians 0x0, Santos - Portuguesa 2x0. A final será disputada entre o Palmeiras e o Santos F.C.

O **Torneio Quadrangular**, foi disputado em Florianópolis, entre os times: Atlético, Pinheiros, Figueirense e Avaí. O título de campeão ganhou o Avaí.

Encontro amistoso: Flamengo - Fluminense, pela Taça João Havelange, terminou com a vitória do Flamengo, cobrando penaltis, 5x4, depois de um empate de 0x0 nos 90 minutos regulamentares.

Em jogo dramático e de final emocionante, o Cruzeiro derrotou o Vasco por 3 a 2, no Mineirão, pela Taça Libertadores da América.

A partir de 1º de março, os atacantes dos times incluídos na programação da Loteria Esportiva terão um grande incentivo para fazer gols. A Caixa Econômica Federal anuncia que pagará um prêmio de dois mil cruzeiros, não só ao jogador que fizer o gol mais rápido do teste, como também aquele que marcar o último gol do dia.

SOCIPA

A Sociedade Cultural Inglesa Paranaense — SOCIPA — organizada pelo Dr. Hipolito Dopieralski, tem agora novos diretores-proprietários. A escola foi vendida e um dos novos diretores-proprietários é Francis R. Beleski, professor de inglês que, após o término dos estudos em Curitiba, fez estágio na Miamy University de Oxford e cursa os últimos anos de Engenharia Química da Universidade Federal do Paraná.

Francis R. Beleski é filho de D. Terezinha Narloch Beleski e de J. Beleski, conhecido jornalista-publicitário, diretor e editor de noticias da Rádio Clube Paranaense, ondé atua sob o pseudônimo de Moacyr Amaral.

A Socipa está ótimamente instalada na rua Riachuelo, 49 — 2º andar e vem recebendo grande número de matrículas para o novo período que se iniciará a 3 de março.

Ao Francis e a professora Meg, desejamos sucesso e progresso.

HUD
NAJWIĘKSZY TYGODNIK POLSKI W AMER. POŁUDN. - ZAŁOŻONY W 1920 ROKU
"LUD" (O POVO") O MAIOR JORNAL POLONES DA AMÉR. LATINA - FUNDADO EM 1920
KURYTYBA — 4 marca (março) — 1975 — Nr 3.415 — (9/75)

Wierzyć czy nie wierzyć optymizmowi

W maju ub. roku Bank Światowy przestraszył wielu szefów tych państw, które nie mogą się rozwijać ekonomicznie bez oleju i gazoliny, przepowiadając, że arabskie kraje osiągną w 1980 r. nadwyżkę aż 653 miliardów dolarów a w 1985 (co jest nie do wiary) — 1,2 triliona dolarów. Zwyżka w takiej skali oznacza ogromny deficyt oraz ekonomiczne i polityczne naprężenie jakiego nie było przedtym w krajach które importują ropę naftową.

Ostatnio jednak jakiś nowy rodzaj optymizmu ogarnął zachodni świat wobec zapowiadanych nadwyżek dochodów krajów arabskich. Zaczęto na nowo badać i studiować te nadwyżki i doszło się do wniosku, że te nadwyżki nie będą tak bardzo kłopotliwe. Specjaliści w ekonomii uważają, że nadwyżki arabskie przy końcu 1979 roku nie wyniosą więcej jak 200 - 250 miliardów dol. A także, że ciężar nałożony na uprzemysłowienie kraju przez odpływ "petrodolarów" do krajów arabskich może być lepiej wykorzystany jak dotąd myślano.

Przytacza się dwa motywy optymizmu: pierwszy, że światowe zapotrzebowanie w ropę naftową krajów arabskich wzrośnie nie wiele do 1980 r.; drugi, że 13 krajów arabskich jest w stanie skorzystać z całego eksportu krajów używających ropę naftową, czego przedtym nie mogły uczynić. Na poparcie tych dowodów mogą posłużyć następujące fakty. W Europie zmniejszyło się użycie ropy naftowej o 7%, a w Stanach Zjednoczonych — 3%.

Ostatnio 17 członków Międzynarodowej Agencji Energetycznej zgodziło się zmniejszyć import ropy naftowej w tym roku o 2 miliony baryłek dziennie. Także eksploatacja ropy naftowej na Morzu Północnym, Alasce i w Meksyku uniezależni wiele państw od ropy arabskiej. Dalsze wynajdywanie nowych form energii postępuje szybko naprzód. W tym samym czasie import różnych produktów przez państwa arabskie wzrósł o 75% w 1974. Eksport w Italii wzrósł o 92% więcej do Iranu i krajów arabskich niż rok temu.

Inni znów ekonomiści przestrzegają, że nie można zbytnio zaufać temu optymizmowi, ponieważ problem deficytu krajów używających ropę naftową może się przeciągnąć na wiele lat. A nadwyżka 200 - 250 miliardów dol. daje krajom arabskim w niewiarogodnym stopniu finansowo-polityczną siłę.

Przyszły Gubernator Parany — Jayme Canet Junior utworzył już swój sekretariat stanowy, a także zamianował nowego Prelekta Kurytyby w osobie inż. Saul Raiz, liczącego 44 lat i ojca 2 synów. Nowy Prefekt zajmował szereg wysokich stanowisk jak np. naczelnego dyrektora Departamentu Dróg Kołowych, dyrektora Banku Światowego, superintendenta Firmy Klabin oraz sekretarza Robót Publicznych w Paranie. — Na zdjęciu nowy Prefekt Kurytyby.

"Perimetral" pójdzie naprzód

SZOSA TA PRZEBIEGA PÓŁNOCNE STANY KRAJU

Budowa szosy "Perimetral" przebiegającej przez kilka północnych stanów Brazylii, m. in. przez Amazonas, została na jakiś czas wstrzymana przez Prezydenta państwa. Stało się to z dwóch powodów: a) istnieje oddcinek drogi w stanie Amazonas liczący 200 km i składający się z ziemi piaszczystej zmuszając firmę budowlaną do wymierzenia nowej trasy; b) przy wstępnych robotach przy tej szosie odkryto bogate złowa cennych minerałów jak np. uran, ruda żelazna, węgiel wegetatywny, mangan, złoto i diamenty.

Mając na uwadze eksploatację tych minerałów, stało się koniecznym zmienić w wielu odcinkach trasę szosy "Perimetral", by ułatwić w przyszłości komunikację drogową, a tym samym wywóz minerałów do centrów przemysłowych czy portów. Budowa szosy "Perimetral Norte" rozpoczęta została w 1973 r. przez ówczesnego prezydenta Medici, lecz impet tej budowy zmniejszono znacznie za rządów prezydenta Geisel'a ze względu na olbrzymie wydatki. Ostatnio jednak wobec wykrycia wielkich bogactw mineralnych budowa tej szosy pójdzie w przyspieszonym tempie.

W tym celu rząd federalny zaciągnął pożyczki w bankach angielskich na sumę 100 mln. dolarów, zdając sobie sprawę, że budowa "Perimetral do Norte" jest kwestią pierwszorzędnej wagi. Innym ważnym aspektem tej budowy jest fakt, że "Perimetral" przebiega przez regiony liczące razem ponad 1,3 mln. km kw., a więc głównie przez północną część stanu Amazonas, Pará, Maranhão itd., łącząc się na zachodzie z Gujaną francuską, Wenezuelą i Kolumbią. Ponadto szosa ta stanie się naturalną barierą tak dla penetracji elementów napływowych z krajów sąsiednich jak i ekspansji kolonistów brazylijskich, stwarzając problemy dla władz tj. utrudniając utrzymanie przyjaznych stosunków dyplomatycznych z sąsiednimi państwami.

Po zjeździe gubernatorów

WAŻNE PROBLEMY NIEKTÓRYCH STANÓW

Na niedawnym zjeździe gubernatorów (19 i 20 lutego w Brasilii), którzy w marcu br. obejmą rządy w swych stanach, obecni byli ministrowie Planowania, Rolnictwa i Skarbu. Głównym celem tego zjazdu była inicjatywa rządu federalnego, by zaprowadzić ścisłą współpracę gubernatorów przy opracowywaniu budżetu stanowego.

Chodzi o to, by rząd federalny wiedział z góry, jakie są najważniejsze problemy poszczególnych stanów, ich stan finansów, by odpowiednio do tego przyjść im z pomocą finansową względnie służyć praktyczną radą.

Podczas dyskusji kilku gubernatorów — zwłaszcza stanów S. Paulo, Rio i Pernambuco — zwróciło uwagę ministrów, że bez pomocy władz federalnych niemożliwa jest rzeczą rozwiązać problemy socjalne czy urbanistyczne wielkich metropolii. Tymi problemami są: transport kolejowy, przeludnienie, zanieczyszczenie powietrza, handel z narkotykami, napaści, włamania i innego rodzaju przestępstwa. W dodatku szczupłe efektywy policji oraz słabe zaopatrzenie jej w nowoczesne środki do walki z przestępczością stanowią wielkie przeszkody w utrzymaniu ładu i bezpieczeństwa mieszkańców wielkich miast.

Problem rolnictwa był również tematem rozmów. Tak np. przyszły gubernator Parany Jayme Canet Jr. wyraził swą wielką troskę, co zrobić ze zbiorami soi obliczanymi w Paranie na 3,5 mln. ton, gdy tymczasem składy stanowe mogą przechować jedynie 1,5 mln. ton tego produktu. Canet dodał także, że 50% mieszkańców Parany stanowi młodzież poniżej 18 lat, dla której trzeba zbudować nowe szkoły podstawowe i średnie. Ze swej strony gubernator stanu Mato Grosso — Garcia Neto — zwrócił się do władz federalnych z prośbą o pomoc w wybudowaniu kilku dróg, by 800 tys. sztuk bydła wywożonego corocznie na ubój do innych stanów nie traciło 17 kg (każda sztuka) na skutek pędzenia bydła przez liche drogi, zamiast przewozić je ciężarówkami. Ponadto brak jest w tym stanie odpowiednich fabryk, które by omócały i oczyszczały z husek ryż, którego zbiory zaliczyć należy do największych w kraju, po stanie gauszowskim.

Alians wojskowy na papierze

W 20 ROCZNICĘ ZAŁOŻENIA PAKTU SEATO

W drugiej połowie lutego br. przypadła 20 rocznica powstania Paktu Wojskowego Seato, na wzór Paktu Atlantyckiego, a pierwsze zebranie członków Paktu odbyło się 23 lutego 1955 r. w Bankok. Twórcą tego Paktu był amerykański sekretarz stanu John Dulles, który chciał utworzyć zaporę wojskową w Indochinach przed komunistami, którzy właśnie pobili Francuzów w ich ostatnim bastionie — Dien Bien Phu, oraz usiłowali utworzyć Wietnam Północny.

Do Paktu Seato wstąpiły państwa: U.S.A., Anglia, Francja, Australia, Filipiny, Pakistan i Nowa Zelandia. Francja wycofała się z tego Paktu w 1967 r., zaś w 1973 roku przestała wpłacać sumę przewidzianą na utrzymanie wspólnego budżetu wojskowego. Pakistan ze swej strony opuścił Pakt z końcem 1973 r., Australia uczyniła to samo, przechodząc do grupy państw neutralnych. Nowa Zelandia i Tailandia natomiast prowadzą politykę powściągliwą, nie chcąc narażać się Rosji czy Chinom.

Foster Dulles, mając poparcie ówczesnego prezydenta Eisenhowera, był przekonany, że oficjalne istnienie Paktu Seato i obecność amerykańska w Indochinach położy kres dalszemu pochodowi komunizmu w tym regionie, a przede wszystkim będzie przestrogą dla ZSRR i Chin, by moderowały swe zapędy w niesieniu pomocy komunistom działającym w Indochinach. Dulles dał wyraźnie do zrozumienia, że w razie konieczności Ameryka użyłaby broni nuklearnych.

Groźba Dullesa nie została przyjęta poważnie przez Rosję, Chiny czy Północny Wietnam, które uważały ją za czysty bluff (blaga) propagandowy. Dlatego też nie przestały wspomagać powstańców komunistycznych w Wietnamie Południowym, Laosie i w Kambodży. Obecnie pomimo pokoju zawartego w Paryżu po wojnie wietnamskiej, Wietnam Płd. znajduje się nadal w groźnej sytuacji, a Kambodża z dnia na dzień może wpaść w ręce komunistów. Jej stolica otoczona jest przez oddziały komunistyczne, jest bezlitośnie bombardowana pociskami rakietowymi, a dowóz żywności czy materiału wojennego dokonuje się drogą powietrzną — przy pomocy samolotów. Stąd Kambodża potrzebuje na gwałt 250 mln. dolarów, by zreorganizować swą obronę.

Przewodniczący Konferencji Biskupów w Brazylii — D. Aloisio Lorscheider (na zdjęciu), Wiceprzewodniczący Konferencji D. Geraldo Fernandes oraz Generalny Sekretarz tejże D. Ivo Lorscheider — złożyli w tych dniach wizytę p. Prezydentowi podczas której omówiono główne podstawy zgodnej współpracy między Rządem Federalnym a Kościołem Katolickim w Brazylii. Wynik tych rozmów zaliczyć należy do najbardziej optymistycznych.

Import węgla kamiennego

ROCZNE ZAPOTRZEBOWANIE BRAZYLII NA TEN PRODUKT WYNOSI 3,3 MLN. TON

Już w drugiej połowie ub. roku zaznaczył się spadek w imporcie węgla z USA do Brazylii. Stany Zjednoczone pragnąc zmniejszyć wydatki związane z importem nafty arabskiej — ograniczyły eksport swego węgla zagranicę m. in. i do Brazylii. Należy pamiętać, że huty krajowe używały dotąd mieszanki złożonej w 75% z węgla importowanego i w 25% z węgla krajowego. Na skutek ograniczenia eksportu węgla przez USA, huty brazylijskie wyprodukowały w ub. roku 7,7 mln. ton stali czyli o milion mniej.

Równocześnie cena węgla poszła w górę: jedna tona węgla w 1973 r. kosztowała 30 dolarów, a pod koniec ub. roku — 90 dolarów. Kryzys węgla na rynku światowym był już przewidziany w 1973 r. gdy rząd USA zabronił wydobywania węgla z powierzchni ziemi czy też na małych głębokościach ze względu na wielkie zanieczyszczanie powietrza. Z drugiej zaś strony USA pragną zastąpić ropę naftową węglem jako tańszym źródłem energii elektrycznej czy paliwa.

Największymi eksporterami węgla kamiennego są: Stany Zjednoczone — wywożące 60 mln. ton, Polska — 37 mln. ton, Związek Sowiecki — 22 mln. ton, Australia — 16 mln. ton oraz Kanada — poniżej 15 mln. ton. Najwięcej węgla importowanego "pożerają" japońskie huty i zakłady metalurgiczne w ilości 47,5 mln. ton rocznie. Węgiel ten sprowadza Japonia z Australii (40,7%), z USA (35,5%) i ze Związku Sowieckiego (10%). Brazylii pozostała ewentualność importu węgla z Kolumbii, Australii, Kanady lub z Polski, wobec ograniczenia importu węgla z USA.

Pokłady węgla w Kolumbii są b. bogate, lecz jego eksploatacja znajduje się w stadium początkowym. Z 3 pozostałych państw Polska znajduje się najbliżej, a cena węgla polskiego jest najprzystępniejsza. Ponadto Brazylia wymieni sobie za węgiel polski. Umowa na ten temat podpisana została niedawno między Brazylią i PRL. Brazylijskie pokłady węgla znajdują się w Rio Gr. do Sul, Sta. Catarina i Paraná. Ostatnio wykryto węgiel w Amazonas. Niestety, węgiel krajowy posiada niską wartość energetyczną i musi być mieszany (jak to wyżej podaliśmy) z węglem importowanym, by huty krajowe mogły wyrabiać stal czy inne metale o wymaganej jakości.

Życie w Chinach

Przez wiele lat Chiny były zamknięte dla świata zachodniego. Nie wiele można było się dowiedzieć z pism chińskich, jak się przedstawia życie w tym "kraju" komunistycznym. Od kilku lat, kiedy Nixon uważał, że tak wielki kraj powinien brać udział w polityce świata i należeć do ONU, władze chińskie zgodziły się na nawiązanie stosunków dyplomatycznych z rozmaitymi krajami i pozwoliły na zwiedzenie kraju. Co mówią ci, którzy mogli z bliska przyjrzeć się, jak teraz żyją Chińczycy. Chociaż Chińczycy chwalą się, że jest wielki postęp, że nawet fabrykują bomby atomowe i zagrażają Sowietom z powodu dobrze zarganizowanej wielkiej armii, życie przeciętnego Chińczyka nie jest łatwe.

Sam premier Chin Chou Enlai przyznał, że Chiny w porównaniu z innymi wielkimi państwami pozostają jeszcze biedne. A chociaż statystyki wykazują wielki postęp ekonomiczny, to jednak narodowy produkt brutto pozostaje o wiele niższy od Italii, której ludność stanowi zaledwie 7% ludności Chin. Przeciętny robotnik fabryczny zarabia zaledwie 28 dolarów na miesiąc, a wieśniak połowę tego w komunie. Chiny poszły dalej niż Rosja w pozbawieniu wolnego działania człowieka. Wszyscy muszą żyć w komunach, a nie w rodzinach. Artykuły spożywcze, lekarstwa, mieszkanie — mało co kosztuje ku zazdrości całego świata i ceny są te same od 20 lat. Ale na taki "luksus" jak rowery i radia trzeba oszczędzać całymi miesiącami.

Robotnik miejski mieszka w szarej dwupokojowej "klatce" wielkiego masywnego bloku mieszkaniowego. Pracuje 48 godzin. Spędza niedziele na pikniku w cienistych parkach, a wieczorem w pałacu kultury. Bierze udział w rozmaitych przedstawieniach pełnych propagandy komunistycznej. Uczy się grać na jakimś instrumencie, albo gra w ping-pong. Na wsiach gdzie żyje 80% ludności sposób życia jest trochę więcej urozmaicony i więcej swobodny, ale też prowadzi się życie spartańskie. Łatwiej tu o swobodniejszy sposób życia i przechowują się tradycyjne walory chińskich zwyczajów.

Więcej się ceni synów niż córki i przechowuje się wielki kult dla przodków. Można pochować umarłego według starodawnego zwyczaju z pogrzebową procesją jeśli rodzina tego pragnie, chociaż partia zachęca do kremacji zwłok.

Chiny nie stanowią jeszcze wielkiej potęgi ekonomicznej, ale Chou En-lai przysięga, że przed końcem XX wieku nastąpi modernizacja rolnictwa, przemysłu, wiedzy i technologii, co wyniesie Chiny do pierwszorzędnej potęgi światowej.

W KALEJDOSKOPIE

◆ BRASILIA — Rząd Federalny przeznaczył sumę 25 mld. kruzeirów na inwestycje związane ze wzrostem transportu kolektywnego oraz wykonania nowych planów urbanistycznych w wielkich metropoliach. Fundusze te rozdzielone będą poszczególnym stanom w ciągu lat 1976-77.

◆ LONDRINA — W ubiegłą sobotę bawił z wizytą w Londrinie Prezydent Geisel, by uczestniczyć w inauguracji Paranańskiego Instytutu Agronomicznego. Celem Instytutu jest rozbudowa rolnictwa w Paranie poprzez doświadczenia i wprowadzenie nowoczesnej technologii w uprawie płodów rolnych.

◆ WARSZAWA — Do Polski przybył specjalny wysłannik Watykanu: D. Luigi Poggi, by podczas swych rozmów z władzami PRL omówić wstępne prace nad nawiązaniem normalnych stosunków dyplomatycznych. Pobyt D. Poggi w Polsce potrwa cały miesiąc.

◆ MOSKWA — Mikołaj Aleksandrowicz Bułganin, jeden z ostatnich towarzyszy Lenina, Trockiego i Stalina, zmarł w Moskwie licząc 79 lat życia. Popadł on w niełaskę w 1956 roku, gdy usiłował zrzucić Chruszczowa ze stanowiska I sekretarza partii.

◆ ATENY — Rząd prezydenta Karamanlisa zdławił w zarodku pucz niektórych wojskowych mających ścisłe więzy z dawną dyktaturą wojskową. Karamanlis zapowiedział ostrą czystkę w armii z elementów antydemokratycznych.

◆ SALVADOR — Minister Rolnictwa Alysson Paulinelli zapowiedział zakupienie przez władze federalne 150 tys. ton mięsa od krajowych hodowców bydła, płacąc 110 kruzeirów za "arrobę" (15 kg) zamiast spodziewanych 120 kruzeirów. Dzięki tym rezerwom mięsa nie dopuści się do spekulacji cen w okresie zimowym.

◆ KATMANDU — Uroczysta koronacja nowego władcy Nepalu 29-letniego Birendra Bikum Shah Dev odbyła się w ub. tygodniu w obecności przedstawicieli 60 państw. Nepal liczy 140 tys. km kw. oraz około 8 mln. mieszkańców. Położony jest między Indiami i Chinami.

◆ RIO — W cudownym mieście związki małżeńskie wzrosły o 26%, gdy liczba separacji (desquites) zwiększyła się o 59%. W São Paulo liczba małżeństw wzrosła o 43%, separacji zaś — 80%. W Kurytybie połowa związków małżeńskich kończy się separacją. Stan ten powoduje wzrost dzikich małżeństw (casados por contrato).

◆ S. PAULO — Szef państwa inaugurował niedawno elektrownię wodną na rzece Tietê pod nazwą "Usina da Promissão", która dostarczy energii elektrycznej w ilości 270 tys. kilowatów. Obecny stan energetyki w Brazylii obliczany jest na 17,4 miliony kilowatów.

◆ RIO — W najbliższym czasie apteki krajowe zaopatrzone będą w szczepionkę M-N-R sprowadzoną ze Stanów Zjednoczonych (laboratorium Merck Sharp Dohme), która zapobiegać będzie takim chorobom jak odra (sarampo), świnka (caxumba) i kur ("rubéola").